

Karen Ellemann vil give kommunerne mere frihed - men udligningen skal der ikke pilles ved. **interview** side 12

Bo Smith-udvalget anbefaler, at embedsmænd bliver bedre til 'den lille politik'. Men vil politikerne handle?

nyheder side 4-5

Vind et års borgerløn. I Tyskland bruger man crowdfunding til at sætte gang i borgerlønsdebatten.

perspektiv side 18

kommunen

politik fra rødderne mandag den 28. september 2015 · nr. 21 · 58. årgang

Kirker bekriger kommunale vindmøller

Kan en vindmølle skimtes bag en kirke, har kirkestiftet mulighed for at nedlægge veto mod projektet, før det er kommet op at stå. Og det gør de i stadig flere sager, som Naturstyrelsen tager op. Men er det rimeligt, at kirken har den magt?

Læs tema side 8-10

ILLUSTRATION: JENZ KOUDAHL

**VENTILATIONSVINDUET
ER DEN ØKONOMISKE GENVEJ
TIL ET GODT INDEKLIMA**

– uden store indgreb i bygninger eller dyr mekanik

Ring 81 81 81 10
og hør meget mere

ventilationsvinduet

ventilationsvinduet.dk

Sortebjergvej 2 · DK-6640 Lunderskov

■ Løhde lover demensplan ■ DF vil frede kommuners økonomi ■ Flygtninge i centrum på landsmøder ■ Kun hver tiende søger asyl i Danmark ■ Regional forskel på kræftkompensation ■ Odense får Karen Ellemann i samråd

■ **Demensplan til foråret.** - Der skal ikke være forskel på kvaliteten i pleje og omsorg ud fra postnummeret, proklamerede den nye ældre- og sundhedsminister Sophie Løhde (V) i en optaktstale til KL's ældrekonference i Kolding. Hun stiller derfor et trecifret millionbeløb i udsigt for at få kød på en national demenshandlingsplan, som skal på bordet i foråret 2016 på baggrund af et større dialogarbejde omkring aktuel forskning, internationale erfaringer og indhøstede erfaringer fra praksis, blandt andet i de kommuner, der er længst fremme.

■ **Bund under økonomi.** Hvis borgmestrene vil undgå minusvækst i de kommende år, er Dansk Folkeparti klar til at garantere dem, at der ikke kan skaffes blåt flertal for at hive penge ud af kommunekasserne. Det slår formand Kristian Thulesen Dahl fast.

- Kommunerne afgør selv, om de vil indgå en aftale med regeringen. Og de skal vide, at hvis de vælger ikke at indgå en aftale, vil Dansk Folkeparti ikke efterfølgerne lave en aftale, der fjerner penge fra kommunerne, siger han til Politiken. Og mens KL er glad for meldingen, kalder de Konservative det for en uklog gave. Liberal Alliance mener, der er tale om 'rituel stammedans op til årsmødet'.

"Der er tidligere blevet lavet nye regler, men dér har det kun omfattet nye ansøgninger. Jeg siger ikke, at det er ulovligt – jeg siger, det er uanstændigt."

Kåre Traberger Smidt (V), advokat og folketingskandidat for Venstre i København, om integrationsminister Inger Støjbergs (V) forslag om skærpede regler for statsborgerskab

■ **Landsmøder i skyggen af flygtninge.** På de politiske landsmøder blev flygtningesituationen flere steder det store tema. I Aalborg opfordrede en hjemvendt Mette Frederiksen Lars Løkke Rasmussen til at låse politikken fast i en bred, langsigtet aftale. Det fik DF's næstformand Søren Espersen til at true med at vælte regeringen, hvis hans parti bliver sat udenfor indflydelse på flygtningeområdet. Hos De Radikale roste formand Morten Østergaard danskerne for at vise mere lederskab end politikerne, og så rejste 4-årige Bassel fra Syrien sig og sang 'Se Min Kjøle' for de 500 fremmødte. Hos Dansk Folkeparti var det Keld, Hilda og Annette

Tidligere statsminister Helle Thorning-Schmidt (S) er sammen med andre forhenværende statsledere og regeringschefer udpeget som medlem af en ny kommission, der skal arbejde for, at flere unge verden over får en uddannelse.

Foto: Polfoto

Jacob Mark
@jacobmark_sf

Det må være den mindst ambitiøse udd. minister længe. Færre uddannelser, færre midler til uddannelse og nu færre akademikere. #dkpol #uddpol

Heick, der stod for det musikalske indslag, og efter de var blevet fotograferet med partitoppen, var de nødt til at gøre klart, at de er politisk uafhængige.

■ **11.000 Sveriges-vandrere.** 12.800 flygtninge er ifølge politiet kommet til Danmark på to uger, men kun omkring 1.500 har valgt at søge asyl. Danmark er de facto blevet et transitland på grund af vores udlændingepolitik, lød det fra justitsminister Søren Pind ved et pressemøde i den forgangne uge. Et flertal af EU-landene vedtog tirsdag at fordele 120.000 flygtninge over de næste to år. Danmark har frivilligt sagt ja til at tage imod 1000 flygtninge. EU-Kommissionen havde oprindeligt foreslået, at de 120.000 flygtninge skulle omfordes fra tre grænselande, som er under særlig stort pres: Grækenland, Italien og Ungarn. Ungarn har dog sagt nej til den hjælpende hånd, fordi man er imod hele tanken om kvoter.

■ **Kræft på tur.** Der er forskel på, hvor meget økonomisk hjælp en familie får, når den rejser til udlandet for

at få et kræftsygt barn behandlet. I Region Nordjylland kunne et par fra Jammerbugt således få dækket flybilletten til USA, men ikke bil eller tabt arbejdsfortjeneste, mens en familie fra Roskilde fik dækket alle udgifter. Og det er urimeligt, mener Kræftens Bekæmpelse.

- Hvis man bevilger en behandling til op til en million kroner, så er det jo rigtig mærkeligt, at man får at vide, at man ikke kan få lov til at få dækket en bil eksempelvis til at køre til og fra behandlingen, siger Laila Walther fra Kræftens Bekæmpelse til DR.

1.306.989
DANSKE KRONER

Så meget betalte Ringkøbing-Skjern Kommune den amerikanske eks-vicepræsident og miljøkendis Al Gore, da han sidste år kom med et oplæg til kommunens stort anlagte energipolitiske arrangement. Det viser en aktindsigt, som dk-teknik har fået.

■ **Samråd om Odense.** Håndtering af besparelser på børne- og ungeområdet i Odense Kommune får nu Laura Lindahl (LA) og Karin Nødgaard (DF) til at kalde social- og indenrigsminister Karen Ellemann i åbent samråd. Det sker tirsdag den 29., hvor ministeren blandt andet skal redegøre for, om det er i strid med lovgivningen, at kommuner fratager udsatte borgere deres hjælp og støtte, mens der verserer en klagesag.

kommunen

POLITIK FRA RØDDERNE

Udgiver: Kommunen A/S, Gammel Strand 50
DK-1202 København K

Ansv. redaktør: Claus G. Theilgaard
Administrationschef: Malene Mørkbak Bruun
Redaktion: red@kommunen.dk
Telefon 3334 6069

Redaktionschef: Benjamin Holst
Redaktionssekretær:
Johan Seidenfaden

Journalister: Morten Munkholm, Knud Abildtrup, Ronja Pilgaard, Morten Uhrenholdt, Jonas Sloth Bach, Lærke Cecilie Lindegaard, Michael Kjærgård, Søren Engelbrecht, Daniel Christensen

Debat & Navne:
debatognavne@kommunen.dk

Avislayout:
Jakob Thuemoes

Korrektur:
Svend Kjems Hove

Foto: Scanpix, Polfoto, Colourbox

Salg & abonnement:
Harald Wang, tlf. 4635 5343
harald@kommunen.dk

Årsabonnement: 2.575 kr.
www.kommunen.dk/abonnement

Annoncer:
Jørgen Scheel, tlf. 2392 4401
jorgen@kommunen.dk

Henrik Eskelund, tlf. 33346062
henrik@kommunen.dk

Læsertal: 34.000 (Index Danmark/Gallup
4. kvartal 2014 + 1. kvartal 2015)

Tryk:
JYPA/OTM

Kommunen udgives på et kritisk og uvildigt journalistisk grundlag. Målgruppe: Politikere og embedsmænd i kommuner, regioner og staten samt den kommunale verdens mange interessenter og leverandører.

Udgives i samarbejde med dknyt.dk.

kommunen
AGORA
DKNYT

Landdistrikter klar med vækststrategi

Handlekraft og optimisme. Stemningen var god, da henimod 40 borgmestre og viceborgmestre mødtes tirsdag for at præsentere deres strategi for løft af udkanten.

Foto: Maria Tuxen Hedegaard

På vegne af de 40 medlemskommuner præsenterede Landdistrikternes Fællesråd et udspil til regeringens arbejde for vækst. Udligning, planlov og finansiering står øverst på listen.

topmøde

Af Jonas Sloth Bach
jonas@kommunen.dk

Knap 40 borgmestre og viceborgmestre klappede i takt. Der var håndfaste skulderklap og positive tilkendegivelser til Landdistrikternes Fællesråd, som tirsdag præsenterede deres 5-punktsstrategi for vækst i yderområ-

derne. At dømme ud fra stemningen på mødet er der voksende optimisme i landkommunerne. Udkanten kom på dagsordenen i valgkampen, og med udspillet til regeringen er kravene fra landdistrikterne på plads.

Planens 32 punkter indeholder en klar opfordring til at liberalisere planloven, så yderkommunerne får bedre

mulighed for at udnytte både kyst- og strandområder, ligesom udflytning af statslige arbejdspladser og bedre fysisk og teknologisk infrastruktur er på ønskelisten til regeringen.

Udligning lig med lighed

På udligningsområdet foreslår Landdistrikternes Fællesråd, at man opjusterer vægtningen af afstandskriteriet og udgifterne til ældre samt nedjusterer kompensationsgraden for indvandrere, fordi analyser viser, at der overkompenseres med op mod to milliarder kroner. I fremtiden skal uddannelsesbaggrunden for flygtninge og indvandrere også indgå som et særskilt parameter, mener foreningen, ligesom landkommunerne skal kompen-

seres bedre for andelen af førtidspensionister og borgere i den lave ende af det socioøkonomiske indeks.

- Vi kan se, at der er nogle kommuner, der er under pres. De skærer ind til benet og ind i benet, og alligevel så hænger pengene ikke sammen. Der er nogle uhensigtsmæssigheder og uretfærdigheder i udligningssystemet, og det er det, vi gerne vil rette op på, siger Steffen Damsgaard.

Penge er et grundvilkår

Under præsentationen afbrød flere af de fremmødte borgmestre og viceborgmestre forløbet for at komme med indspark og tilføjelser til udspillet. Flere ville sikre sig, at planlovsændringerne ikke blev for radikale, men de fleste havde fokus på spørgsmå-

Udspillet væsentligste forslag

- ▶ **Erhverv og beskæftigelse:** Implementering af 16-punkts plan for landbruget, byrde- og afgiftsstop for virksomheder, udflytning af statslige arbejdspladser og samlet turismestrategi.
- ▶ **Fysisk bosætning:** Bedre muligheder for finansiering af boliger på landet, lempelser af planloven, videreførelse af nedrivningspuljen og bedre økonomiske rammer for især land- og yderkommuner.
- ▶ **Infrastruktur:** Forbedring af vejnettet og havnene, højhastighedsbånd til alle husstande og landevejsprincip for færger til småøer.
- ▶ **Uddannelse:** Friere rammer til at oprette friskoler - professionshøjskoler må ikke nedlægge eksisterende tilbud og universiteterne skal udbyde uddannelser flere steder i landet.
- ▶ **Sundhed og tryghed:** Styrke sundhedsvæsenet og lokalpolitiet i landdistrikterne og sikre kort responstid i alle dele af landet.

let om finansiering. For når selv en veldrevet efterskole med et stort overskud i Lemvig ikke kan få lov til at låne penge uden at bede kommunen om en garanti, er der virkelig brug for politiske indgreb.

- Det er ikke til at arbejde med det, vi er oppe imod, sagde Jørgen Nørby (V), viceborgmester i Lemvig Kommune, mens hans kolleger nikkede samtykkende.

Konkret lægger Landdistrikternes Fællesråds udspil op til, at der oprettes landdistriktslån, hvor kreditforeninger tilbyder lån mod at opkræve en højere bidrags-sats, eller at man opkræver en bidrags-sats fra alle låntagere i landet til en fond, der kommer projekter i udkanten til gavn. Samtidig foreslår de, at der oprettes et nyt realkreditselskab, som ikke kan afvise at låne penge til projekter i udkantsområder. Og uanset hvordan den præcise

”Det er ikke til at arbejde med det, vi er oppe imod.”

Jørgen Nørby (V),
viceborgmester i Lemvig
Kommune

opskrift skal lyde, er borgmestrene enige om målet.

- Det er vigtigt, at vi får styr på finansieringsudfordringen. Vi oplever, at virksomheder, der tjener penge, har en god økonomi og vil udvikle sig, får at vide, at de ligger det forkerte sted. Det er hovedproblemet at fokusere på, siger Erik Buhl (V), borgmester i Varde.

» Læs også interview med Karen Ellemann (V) blandt andet om ministerens holdning til udligning på side 12-13.

Minister tøver med svar

Erhvervs og vækstminister Troels Lund Poulsen anerkender udkantens problemer, men tøver med konkrete løsninger, så længe regeringen arbejder på et samlet vækstudspil.

svar

Af Jonas Sloth Bach
jonas@kommunen.dk

Hvilke elementer i dette udspil mener du regeringen skal arbejde for?

Der er mange gode elementer i det, som Landdistrikternes Fællesråd er kommet med. Vi skal skabe vækst i hele Danmark, og vi skal skabe bedre muligheder blandt andet i forhold til planloven.

De lægger op til at liberalisere både omkring kystnærhedszonen og strandbeskyttelseslinjen. Er du enig i det?

Jeg har sagt, at der skal ske en liberalisering, og at der er behov for, at vi giver kommunerne større handlefrihed, end de har i dag. Men de konkrete udspil kommer først, når det samlede udspil kommer i oktober.

Skal finansieringsudfordringen løses med et statsligt realkreditselskab?

Det kan jeg ikke se for mig. Staten skal ikke drive realkreditinstituttet, men jeg er helt opmærksom på, at vi har en udfordring på det her område.

”Jeg mener slet ikke, at udligningsordningen er vigtig for at skabe vækst i Danmark, og man kan aldrig gøre udligningssystemet helt retfærdigt.”

Troels Lund Poulsen,
erhvervs- og vækstminister

Er der brug for at ændre på udligningsordningen for at sikre lige vilkår for kommunerne?

Jeg mener slet ikke, at udligningsordningen er vigtig for at skabe vækst i Danmark, og man kan aldrig gøre udligningssystemet helt retfærdigt. Det, der er behov for, er, at kommunerne får et øget skattegrundlag, og det får man ved at skabe flere arbejdspladser i vores landdistrikter.

KOMMUNE
KREDIT

VELKOMSTRECEPTION

I forbindelse med administrerende direktør Jens Lundagers tiltrædelse i KommuneKredit

inviteres hermed til reception

fredag den 2. oktober 2015 kl. 12.00-14.00
Kulturvet 16, København K.

Med venlig hilsen

Erik Nielsen Formand	Johnny Munk Direktør
-------------------------	-------------------------

Embedsmandsreform bliver til 'lille politik'

Embedsværket er ikke lige så gode til at levere dag til dag-politik, som de er til at levere store reformforslag, viser Bo Smith-udvalgets rapport om embedsmandens rolle. Deres egne anbefalinger kan dog hurtigt ende som en døgnflue, hvis ikke politikerne vil levere.

◉ mørkelygte

Af Morten Munkholm
munkholm@kommunen.dk

Det hang som en tyk polartåge af usagte sandheder, at det udvalgsarbejde, som tidligere departementschef Bo Smith forleden præsenterede i Nuuk-Salen på Nordatlantens Brygge, godt nok kom nymtrykt fra forlaget, men samtidig lignede noget, man havde set før.

- Det er ikke sådan, at man

kan gå herfra i dag og udlede, at udvalget slet ikke er kommet med noget nyt, eller at verden ikke har forandret sig, lød det fra tidligere finansminister Bjarne Corydon (S).

Alene det, at han blev nødt til at understrege det, satte nok snarere spørgsmålstegn ved udsagnet, end det overbeviste de fremmødte. For ja, der har været nogle uheldige sager. Og ja, det er blevet sværere at være embedsmand i dagens Danmark.

Men rammerne, juraen og politikernes brug af embedsmændene lægger Bo Smith-udvalget ikke op til at rykke det store ved.

Alligevel har de fået krattet lidt i overfladen af nogle mere dybttrækkende dilemmaer i embedsværket. En anbefaling går på at få set nærmere på, om embedsmændene er godt nok dækket ind i deres ansættelse til at kunne sige fra overfor det politiske pres, de til tider oplever. Et andet forslag går på at få undersøgt, om undersøgelseskommissioner er en god måde at få afdækket de politiske og demokratiske svigt på.

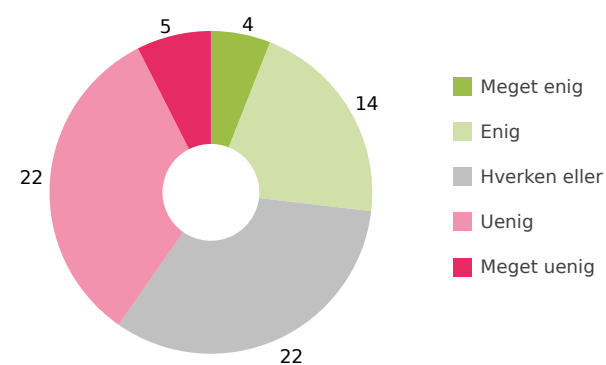
- Man foreslår, som alle gode djøf'ere ville gøre det, et nyt arbejde af samme karakter som det, man lige har gennemført, sagde Bjarne Corydon vittigt.

Politisk ejerskab

Fra Djøf's side er der nu lagt op til en række faglige arrangementer, hvor Bo Smiths anbefalinger bliver diskuteret i håb om, at der også vil blive handlet fra politisk hold.

Jeg kan ytre mig uden problemer i den offentlige debat

Fra Kommunens rundspørge blandt 66 kommunale topchefer

Djøf's problem kan så blive, at politikerne gerne læser kommissionsanbefalinger ud fra, hvad de selv finder politisk opportunt.

Finansminister Claus Hjort Frederiksen (V) nævnte modellen med undersøgelseskommissioner som noget, han gerne vil finde en løsning på. Venstre har siden sidste år kritiseret netop kommissio-

nerne for at være for dyre, for langsomme og unødvendige - det samme argument, de har brugt for at få nedlagt Irak-Kommissionen.

Derudover hæftede finansministeren sig ved tre ting i Bo Smith-udvalgets rapport: Der er ingen stigning i antallet af skandalesager. Der er ingen rød tråd i de sager, der har været. Og der er generelt

stor tillid til embedsværket, hvorfor han også forventer, at politikerne vil respektere de beregninger, hans Finansministerium leverer, som politisk neutrale.

- Det er en styrke i det danske demokrati, at når tal lægges frem, så er det et accepteret grundlag for forhandlinger. Tænk, hvis vi skulle til at diskutere dem hver gang, sagde Claus Hjort Frederiksen, som stak af, inden pressen kunne nå at stille ham kritiske spørgsmål.

Bo Smith-udvalgets rapport forholder sig til tillidsspørgsmålet, men kommer ikke frem til nogen 'håndfast konklusion'. Deres undersøgelser peger dog i retning af, at der blandt borgere, medier og journalister er en stigende mistillid til embedsværket. En meningsmåling viste desuden i sidste uges *Kommunen*, at to ud af tre danskere har ret lille eller meget lille tillid til embedsmændene.

Kommunalt snit

Indtil videre er det kun Bo Smiths såkaldte kodeksløs-

Tidligere departementschef i Beskæftigelsesministeriet Bo Smith afleverede mandag sit udvalgsarbejde til sin tidligere minister Claus Hjort Frederiksen (V). Foto: Scanpix

Helt konkret anbefaler udvalget, at det overvejes at styrke den politiske kontrol af kommunernes revision, og at embedsmændene i højere grad arbejder for alle politiske synspunkter i en kommunalbestyrelse.

- De kommunale embedsmænd skal betjene hele byrådet, og derfor lægger vi op til, at de også i højere grad tænker på, hvordan de kan bistå de enkelte politiske grupper, så der kan komme forskellige politiske løsningsforslag på bordet. Samtidig er det vigtigt, at embedsværket arbejder aktivt på at gennemføre den politik, som flertallet ønsker, forklarer Marius Ibsen.

Retlig enhed

Bo Smith-udvalget anbefaler også, at der kommer mere fokus på fagligheden i ministerierne ved at oprette en rolle som retschef. En slags juridisk overhoved, der altid kan gennemskue, om ny politik og lovgivning risikerer at stride imod internationale konventioner eller EU-lovgivning. Bjarne Corydon frygter dog, at det hurtigt kan blive en udstationeret jurist, der skal levere notater alt efter, hvad der er politisk stemning for i oppositionen på Christiansborg.

- Jeg vil skarpt advare imod, at vi lader Folketinget hundse rundt med embedsmænd i ministerierne af den ene eller anden politiske årsag, sagde den tidligere finansminister, som derimod bragte sine egne visioner om et embedsværk 2.0 ind i billedet.

Socialdemokraten ser gerne en tværgående ministeriel enhed, der kan tage sig af 'dag til dag-politikken' eller 'den lille politik', som Bo Smith-udvalget kalder den. Deres undersøgelser viser nemlig, at embedsmændene har et stort fokus på store reformforslag, mens de ofte overser 'den lille politik' såsom enkelt-sager og dårlig implementering. Samtidig er det netop den lille politik, som interesserer pressen mest og er i stand til at vælge ministre.

- Embedsmænd skal ikke bare kunne levere reformforslag - de skal også kunne ændre samfundet løbende, lød det fra Bjarne Corydon.

Nu har embedsmændene i form af Bo Smith-udvalget leveret deres forslag til forbedringer - så må politikerne vise, hvor meget der skal blive til virkelighed. ○

”Det er meget vigtigt, at vi sørger for at fastholde, at det er politikerne, der skal styre kommunerne. Ikke at vi ser det modsatte i dag, men der er en risiko for, at der med nutidens tempo ikke bliver tænkt nok på den politiske styring”

Marius Ibsen, tidligere kommunaldirektør i Gladsaxe Kommune

ning, som er ført ud i livet. Ministerierne skal fremover forholde sig til syv embedsmandspligter, og udvalget har lagt syv lignende pligter ud til kommunerne, hvor KL melder sig klar til at forsøge at få dem indført.

- For mig har det været godt at se, at kommunerne også er kommet med i den her betænkning. Der er en tendens til, at det kommunale embedsværk bliver lidt glemt ved det store fokus på staten og ministerierne, siger Marius Ibsen, der som tidligere kommunaldirektør i Gladsaxe Kommune var en del af udvalget.

Hans indgang til at gå med i udvalgsarbejdet har især været at flytte fokus over på politikudviklingen.

- Det er meget vigtigt, at vi sørger for at fastholde, at det er politikerne, der skal styre kommunerne. Ikke at vi ser det modsatte i dag, men der er en risiko for, at der med nutidens tempo ikke bliver tænkt nok på den politiske styring, siger Marius Ibsen.

Operation Råderum

strategi

Af Rasmus Jønsson
politisk kommentator

Det gik nærmest hen og blev en stående joke i valgkampen, at Venstre vil finansiere alt, hvad de lovede af fremadrettet politik, med penge fra ulandsbistanden og flygtningene. Efter valget har det også vist sig, at det var en stor vittighed, der på ingen måde holdt vand. Venstre-regeringen har siden valgsejren lanceret en lang række besparelser på mange andre områder end dem, som de lovede i valgkampen.

Først var det landets kommuner, der fik en økonomisk rundbarbering, der vil betyde minusvækst i mange kommuner og dermed besparelser på mange velfærdsområder. Derefter var turen kommet til landets øer, der fik fjernet det tilskud til deres færgedrift, som de ellers var blevet lovet af SR-regeringen lige før valgkampen. Så den halvering af billetpriserne, øboerne havde fået stillet i udsigt, kunne de nu spejle langt efter.

Slankekur

Landets "kornfed" uddannelsesinstitutioner fik for et par uger siden besked på, at de skulle på en markant slankekur. En lørdag morgen kunne de læse på forsiden af Politiken, at de skulle levere besparelser på omkring 8,7 milliarder kroner. Et par dage efter fik landets kulturinstitutioner også besked på, at de skulle på tvungen kur. Der er også kommet signaler om, at der skal spares på den kollektive trafik, og generelt er der meget få områder, der i disse måneder kan føle sig sikre på ikke at blive ramt af Venstres sparekniv.

Så selvom valget slog alle rekorder i mediedækning, kan man konkludere, at det ikke lykkedes de mange hundrede journalister, der er i døgn drift dækkede valgkampen, at få afdækket bare et par af de markante besparelser, som Løkke & Co. nu lægger op til. Derfor er det også forståeligt, hvis der er nogle borgere, der sidder tilbage med en vis undren over, at de kun hørte om besparelser på ulandsbistand og flygtninge i valgkampen.

Valuta til en klemte regering

Men hvorfor har Løkke & Co. så travlt med at svinge sparekniven? Svaret er enkelt: Løkke er i gang med at skaffe sig et økonomisk råderum. Dette råderum skal bruges til to ting. Først og fremmest skal det være med til at skabe ro i den ellers noget splittede blå blok. Den politiske spændvidde mellem Dansk Folkeparti på den ene side og Liberal Alliance og De Konservative på den anden side er enorm.

Dansk Folkeparti skal meget snart have nogle velfærdstrofæer, som de kan vise frem for deres vælgere. Særlig efter DF-toppen i forbindelse med regeringsdannelsen gjorde et stort nummer ud af, at de fik mere politik igennem ved at stå udenfor regeringen, har de brug for at kunne levere nogle synlige og konkrete politiske resultater. Og det skal være store ting, DF skal kunne vise frem for vælgerne. For i forhold til 00'erne, hvor DF var et lille støtteparti til VK-regeringen, er de nu det største parti i blå blok - og det faktum skal skinne igennem ud fra de opnåede resultater.

Liberal Alliance og De Konservative står på den modsatte side og råber på skattelettelser. Til foråret har regeringen lovet, at der skal indkaldes til skatteforhandlinger, og her

”Så selvom valget slog alle rekorder i mediedækning, kan man konkludere, at det ikke lykkedes de mange hundrede journalister, der i døgn drift dækkede valgkampen, at få afdækket bare et par af de markante besparelser, som Løkke & Co. nu lægger op til.”

vil det være godt, hvis regeringen kunne give en eller anden form for skattelettelser til Samuelsen og Pape. Det vil skabe ro både hos LA og K, men også i Venstres eget bagland, hvor der også er stor efterspørgsel efter skattelettelser. Så Lars Løkke har et åbenlyst behov for at skaffe sig et økonomisk råderum, der kan bruges til at skabe fred i blå blok.

Genvinde populariteten

Men råderummet skal også bruges på længere sigt, så Venstre kan genvinde noget af den tabte popularitet. Er der om et par år råd til, at Løkkes regering kan dele nogle store gaver ud til for eksempel de syge og de ældre, vil de aktuelle besparelser næsten være glemt, og Venstre håber så, at det kan genopbygge populariteten hos nogle af de frafaldne vælgere. Samme mekanisme ses i kommunalpolitik, hvor de hårde politiske valg næsten altid træffes lige efter kommunalvalget, mens man i de sidste år op til det næste valg skruer op for uddelingen af gaver.

Skulle der om et par år stadig være lidt brok i krogene over de aktuelle besparelser, vil Løkke og hans ministerhold med rimelig stor sandsynlighed også kunne lægge ansvaret over på kommunerne og på de institutioner og områder, der har udmøntet sparekravene.

Missionen godt fra start

Selvom der da har været en del brok over besparelserne, er regeringen da kommet bedre fra land i 'Operation Råderum', end de kunne have drømt om. Der er ikke blevet skreget løftebrud efter dem, og oppositionspartierne har ikke været helt oppe i det røde felt. Endnu har vi heller ikke set demonstrationer og andre former for happenings for de berørte områder, og hverken øboer, kultur- eller uddannelsesfolk er faret i struben på Løkke & Co.

Spørgsmålet er dog, om regeringen kan fortsætte missionen uden at få mere ballade. For når først folk står midt i nedskæringerne og fyringsrunderne, kommer der helt andre følelser ind i den talgymnastik, der indtil videre har præget 'Operation Råderum'!

» Kommenter klummen på www.kommunen.dk

Morgendagens meningsdannere

Af Mikkel Ballegaard Pedersen

UDLICITER ALT (NÆSTEN)

Udliciter alle offentlige opgaver i kommune, region og stat. Eller undersøg i det mindste, hvilke perspektiver der findes i at gøre det. Det er fint, at vi freder politi, militær og domstole, men alle andre offentlige opgaver burde man sende til udlicitering.

Det skal ikke være et krav fra staten på linje med det krav, som EU i dag stiller til kommuner og regioner. Ønsket om at udlicitere burde være rodfæstet hos enhver politiker fra venstre- til højrefløjen.

For det er ikke et ideologisk projekt drevet af blind tillid til markedet at ville udlicitere de offentlige opgaver. Men ligesom man ikke skal have blind tillid til markedet, skal man ikke have blind tillid til, at det offentlige udfører alle opgaver bedst. Det handler om ren og skær respekt for skatteydernes penge.

Megen erfaring viser, at en udlicitering af de offentlige opgaver i høj grad kan gøre vores offentlige sektor billigere. Ligeledes vil det i mange tilfælde en bedre service for de borgere, som er i kontakt med det offentlige.

Derfor skylder de valgte politikere alle borgere at undersøge muligheden for at udlicitere samtlige offentlige opgaver. Ikke som et lovkrav, men som et udtryk for en kultur blandt politikerne om, at man selvfølgelig har respekt for borgerne og deres penge. En kultur, som ikke findes i dag, men måske kan oparbejdes i fremtiden.

Udlicitering er ikke i sig selv en guds gave til det offentlige, og hvis ikke man udliciterer på en intelligent og gennemtænkt måde, kan resultatet blive dårligt. Netop af den grund skal udlicitering ikke være et lovkrav. I så fald ville det i for mange tilfælde være noget, politikerne hurtigt skulle have overstået fremfor at tænke sig om og se de store perspektiver i en udlicitering.

Det er før af Dansk Byggeri blevet anslået, at kommunerne samlet set kan spare 700 millioner kroner på at udlicitere vej- og parkområdene. Dansk Byggeri tager selvfølgelig udgangspunkt i det erhvervsområde, som vedrører dem selv, men tænk, hvis man lavede samme regnestykke for andre offentlige opgaver.

Bevæger man sig væk fra det tekniske område

og ind i regionernes sundhedssektor, har økonomien Mia Amalie Holstein anslået, at privathospitaler på en række områder kan udføre deres arbejde halvt så dyrt som det offentlige.

En besparelse, som det offentlige kunne få del i, hvis man lavede langsigtede aftaler med privathospitalerne i stedet for at sende operationerne ud en ad gangen.

Derfor skal politikerne tænke sig om og handle langsigtet, når de skal til at udlicitere.

Kritikere af udlicitering henviser ofte til, at det offentlige i visse tilfælde gør det billigere end de private udbydere. Det kan i en given udliciteringsrunde være en fair pointe, og så må man som politiker naturligvis kigge på det.

Dog glemmer disse kritikere, at man ved at vælge det offentlige mister det værktøj, som skaber fremdrift og konkurrence: Retten til at fyre dem, der ikke gør det godt nok.

Overvej engang, om DSB havde ageret anderledes, hvis blot virksomheden havde haft en reel risiko for at gå konkurs. Hvis alle medarbejdere fra chefgangen til den enkelte togfører vidste, at en konkurs lå lige om hjørnet, ville de anstrenge sig det mere.

Så snart det er en offentlig aktør (hvilket DSB for eksempel de facto er), forsvinder incitamentet til at konkurrere på pris og service, hvilket i sidste ende kun går ud over de skatteydere og borgere, som skal bruge det offentlige. ●

Mikkel Ballegaard Pedersen er landsformand for Konservativ Ungdom.

Ny kommunalordfører: Rune Lund**"Vi arbejder for et værn mod nedskæringer"**

Som ny kommunalordfører vil Rune Lund tage kampen op i diskussionen om, hvorvidt vi har råd til velfærd.

Foto: Miriam Dalsgaard / Polfoto

Når det kommunale selvstyre ikke har styrken til at undgå velfærdsnedskæringer, så må Enhedslisten bruge sin indflydelse, siger Rune Lund. Derfor arbejder partiet fortsat for ældrerettigheder og minimumsnormeringer, selvom borgmestrene ofte er imod det.

● dilemma

Af Morten Munkholm
munkholm@kommunen.dk

Mindst to gange i bad om ugen og rengøring mindst en gang hver anden uge. Enhedslistens ælderrettigheder fik i 2013 de kommunale debatbølger til at gå højt og finanslovsforhandlingerne til at kollapse.

FOA var for, mens store dele af KL var imod. Og det var en svær diskussion, mener Rune Lund. For umiddelbart er Enhedslisten stærk tilhænger af decentral styring - omvendt er det kommunale selvstyre for ham at se de facto blevet afskaffet af de andre partier i Folketinget.

- Spørgsmålet er, om vi skal stå som det sidste parti og kæmpe imod - og dermed samtidig forhindre, at vi får gennemført konkret politik, som skaber velfærdsforbed-

række erfaringer i det kommunale, hvor han har været ansat som 'regnedreng' i Gladsaxe Kommune.

- Jeg kender alle diskussionerne, og jeg kender dem endda ned i detaljen. Det kan jeg jo bruge politisk nu, siger han og påpeger, at han også har været med til at finde besparelser i kommunen. Men at det bestemt ikke foregik som i økonomiforhandlingerne, hvor Venstre fra start kræver én procent om året.

- Når jeg blev sendt ud for at finde effektiviseringer blandt de kommunalt ansatte, så var det altid en væsentlig motivation for dem, at de kunne se pengene blive brugt et andet sted i kommunen. Den motivation er altså væsentlig mindre, når pengene i stedet skal afleveres centralt til Løkke, siger Rune Lund.

Alliancespil

Enhedslisten står efter valget uden de afgørende mandater, og det kan hurtigt placere dem ude på sidelinjen af dansk politik. Omvendt ser de masser af muligheder for det modsatte ved at forholde sig pragmatisk til 'det alternative velfærdsflertal'.

- Løkke har kun ét mandats flertal i Folketinget. Vi skal bare vippe én - så vipper det hele. Og på velfærdsdagsordenen har DF og Socialdemokraterne lovet vælgerne en realvækst i den offentlige sektor, siger kommunalordføreren og understreger, at Enhedslisten gerne indgår alliancer med politiske mod-

Blå bog**Rune Lund**

► Uddannet cand.scient. pol i 2007 og har siden arbejdet som økonomisk konsulent i Gladsaxe Kommunes social- og sundhedsforvaltning fra 2009 til 2011 og igen fra 2013 til i år.

► Valgt til Folketinget fra 2005 til 2007, hvor han var udenrigsordfører, forsvarsordfører, trafikordfører og gruppeformand. I dag skal han være skatteordfører, kommunalordfører og it-ordfører.

► 38 år og valgt med 530 personlige stemmer på Fyn, hvor han fik gavn af, at Pernille Skipper fik næstflest personlige stemmer i kredsen med 11.120.

standere om enkeltsager.

Det gælder for eksempel med Liberal Alliance, når det handler om mere åbenhed i det offentlige, og med Dansk Folkeparti, når det gælder salget af DONG-aktier.

- Vi vil pleje tæt kontakt til alle partier, som kunne danne et alternativt flertal med os, fra sag til sag, fastslår Rune Lund. ●

Populisme til filterkaffen?

Man har en tendens til at glorificere sit eget land og sin egen kultur, når man opholder sig i udlandet en længere periode. Jeg var ikke nogen undtagelse. Over de 6 år, jeg senest har opholdt mig i Madrid, har det været en tilbagevendende trøst, at i det mindste var dansk politik ikke som den spanske.

Men så var det æruekligende at komme hjem til "Arbeit-macht-frei"-buskampagnen, på hvilken en præmie-ariet af en statsminister kunne informere danskerne om, at hvis de - eller særlig nogen af de andre - skulle komme til landet, så er der kun én frelse: arbejde.

Og så bragede valgkampen ellers løs på nye og meget mindre informative klinger end dem, jeg forbandt med det danske demokrati. Socialdemokraterne ønskede at kommunikere, at de hadede indvandrere mindst lige så meget som "blå blok", og at deres statsministerkandidat både var flot og vellidt derude blandt "almindelige mennesker". I hvert fald mere end ham Lars, hvis anløbne og drifkædige natur partiet brugte et ukendt antal millioner på at anskueliggøre for dem, der måtte være lidt langsomme. Den slags negativ kampagne hørte bestemt ikke til det Danmark, jeg kendte. Venstre forsøgte at følge med: En Pinnocchio-næse på Det Sorte Tårn på Amager var, hvad fantasien rakte til; det virkede allerede, mens banneret blev hejst, gammelt, for tænkt og ikke helt nedrigt nok.

OMFG, er det populisme?

Undervejs kom jeg til at tænke på den bog, jeg skrev sidste år. Måske var det, da Socialdemokraterne i en bannerreklame vil have mig til at tro, at Venstres leder ønskede at 'åbne Danmark for 600 millioner verdensborgere,' et antal, der svarer til hele befolkningen i Caribien, Mellem- og Sydamerika. Nærmere bestemt tænkte jeg på det kapitel, hvor jeg bad tre store, veletablerede, skandinaviske toppolitikere om at skelne mellem populisme og folkelig forandring.

De svarede sådan cirka således: Et populistisk parti spiller på frygt, en frygt for fremtiden, en frygt for, at man ikke selv klarer det. Populismen står i sin rene form helt uden forbindelse til en tilgængelig virkelighed. Det er en kynisk jagt på standpunkter, der bare er populære. Ofte med løsninger, som er forenklede, forsimplede og fordrejede.

Og med den tjekliste i baghovedet blev det næsten ubærligt at følge med i dansk politik.

Argumentet er dødt - længe leve sloganet

For positionerne på Christiansborg er golde og indstuderede. De rækker lige præcis til at fylde 15 sekunder i en nyhedsudsendelse. Får de mere tid, falder de fra hinanden i ren åndløsh-

ILLUSTRATION: IB KJELDSMARK

hed. Det gode argument er veget for ren rå magt på de indre linjer og angreb, der alene tjener til at legitimere og profilere sig selv på de ydre. Angreb, hvor længde og syntaks søger for, at ingen tabes. Vi skal jo også kunne følge med, synes logikken at være.

"Sloganeering" kaldes det i udlandet. Mere end 4 ord kunne forvirre modtageren af budskabet.

Jeg kan genkende den politiske debatform fra blandt andet Spanien, før socialistpartiet og det konservative folkeparti fik selskab af nye partier. Jeg fandt på det tidspunkt samtalen infantil og i uhørt grad lukket omkring sig selv.

Og man kan kende det fra udenlandske partiledere som den nylig afsatte Tony Abbott i Australien, som var kendt for at formulere sig kort: 'Axe the tax' for eksempel eller: 'Turn back the boats.' Hans afløser, Malcolm Turnbull, har som ambition at genoprette respekten for australiernes intelligens og ophøre med at kommunikere til dem, som om de var

5-årige børn.

Det er også stærkt tiltrængt på disse breddegrader.

Sandheden og historien - who cares?

Forslag som at internere flygtninge i aflukkede lejre i årtier (DF) og den meget kyniske afvejning mellem menneskeliv på den ene side og så hensyn til kommunale arbejdskalendere eller harmoni i boligområder (S, K og V) er chokerende ahistoriske og vil få en hård dom af eftertiden, hvis den eftertid overhovedet er værd at leve i.

Det er åbenlyst, at den nuværende generation af danske parlamentarikere hverken har fulgt særlig godt med i historietimen eller har forholdt sig særlig indgående til den grundlov, de har sværget en ed på.

Hvis der stod respekt om fundamentale retsstatsprincipper, så ville vi ikke se tilsagn om statsborgerskab blive kapret i ren populistisk selviscenesættelse. Så ville tanken om, at SKAT skulle have adgang til private ejendom-

Af Anne Sofie Allarp

Anne Sofie Allarp er jurist, forfatter, journalist og vært på Radio24syvs udenrigsmagasin Datolinjen. Anne Sofie Allarp er desuden fast klummeskriver om politik, køn og samfund for Alt for Damerne og bidrager jævnligt til debatten i landets aviser og elektroniske medier.

me uden dommerkendelse, være blevet skudt ned det øjeblik, den opstod. Og så ville det nok være nemmere at se, hvor Region Syddanmark startede og partiet Venstre sluttede. Eller hvor Socialdemokraterne eller De Radikale startede og Københavns Kommune sluttede.

Og hvad værre er, så synes historieløsheden i politik at æde sig ind på korttidshukommelsen også, således at partier uden at blinke tordner imod politik, de selv var med til at indføre for få måneder siden. Det er den slags adfærd, der mellem mennesker normalt rejser røde flag.

Det bør det også her. For det, at der er sket et voldsomt skred i de etiske og sociale koder i dansk politik, angår os alle. Populismens mainstreaming er et voldsomt problem for vores samfundsudvikling.

For at undgå, at kommende generationer forstår magt, ansvar og ledelse som variable af det, vi ser i dansk politik i disse år, er der behov for en civil opvågning. Vi må uddanne os selv og hinanden til at se efter de tegn og tendenser, der går imod tankerne bag vores samfundsindretning. Populismen er det modsatte af alt det, vi grundlagde vores demokrati på.

Blandt vores sommergæster dette år var en god ven og hans lille familie. Han er spansk embedsmand, borgerlig, med god karriere, et solidt intellektuelt overskud og internationalt udsyn.

"Det, der gør mig mest stolt over at være spanier," sagde han over en kop skarp, sort, spansk kaffe, "det er, at der ikke er en eneste politiker, der bruger minoriteterne i landet til at score billige point."

Den eneste trøst, vi har herhjemme, er, at Ungarn efter alle standarder er værre. Her hed outdoor-kampagnen fra premierminister Viktor Orbáns parti ikke "Kommer du til Ungarn, skal du arbejde" - den hed:

"Kommer du til Ungarn, må du ikke tage en ungarers job."

Kirker forhaler et grønnere Danmark

Som en statslig interesse får kirkestifterne i flere sager Naturstyrelsen til at nedlægge veto overfor kommunale vindmølleprojekter. Helt uforståeligt, at kirken har den magt i dagens Danmark, mener flere politikere.

o landlig idyl

Af Morten Munkholm
munkholm@kommunen.dk

Planlægger din kommune at opføre store vindmøller i nærheden af dit hjem, kan du klage, men du har ingen mulighed for at nedlægge veto mod byggeriet. Ligger der til gengæld en kirke, hvorfra der enten er udsigt til møllerne eller som ses i forbindelse med møllerne, så kan der nedlægges veto mod projektet. Og det bruger kirkestifterne i stadig flere sager - også selvom møllerne opføres mere end to kilometer væk.

Kommunen har fået aktindsigt i ti sagsforløb indenfor de seneste fem år, hvor Naturstyrelsen på vegne af Kirkeministeriet har nedlagt veto mod et kommunalt vindmølleprojekt. Flere af sagerne er fortsat uafklarede, mens andre er droppet, fordi projektet enten er stoppet eller stiftet har trukket sin indsigelse

tilbage efter forhandlinger. I to tilfælde har Naturstyrelsen måttet trumfe en afgørelse igennem, fordi kirkestiftet og kommunen ikke selv kunne blive enige.

Den seneste afgørelse stammer fra Vejle, hvor kommunen efter et halvt års tovtrækkerier med Ribe Stift fik lov til at opsætte 14 vindmøller på den gamle flyvestation Vandel, 1,7 kilometer fra Randbøl Kirke. Og sagen vækker undren hos formanden for Vejle Kommunes tekniske udvalg, Peder Hummelose (V).

- Hvis møllerne lå foran kirken og forhindrede indblikket, når du kom kørende i din bil, så kunne jeg godt forstå, stiftet ville reagere. Men i vores tilfælde nedlagde de veto, fordi du ved at gå udad døren fra kirkegården kunne se nogle vindmøller i det fjerne.

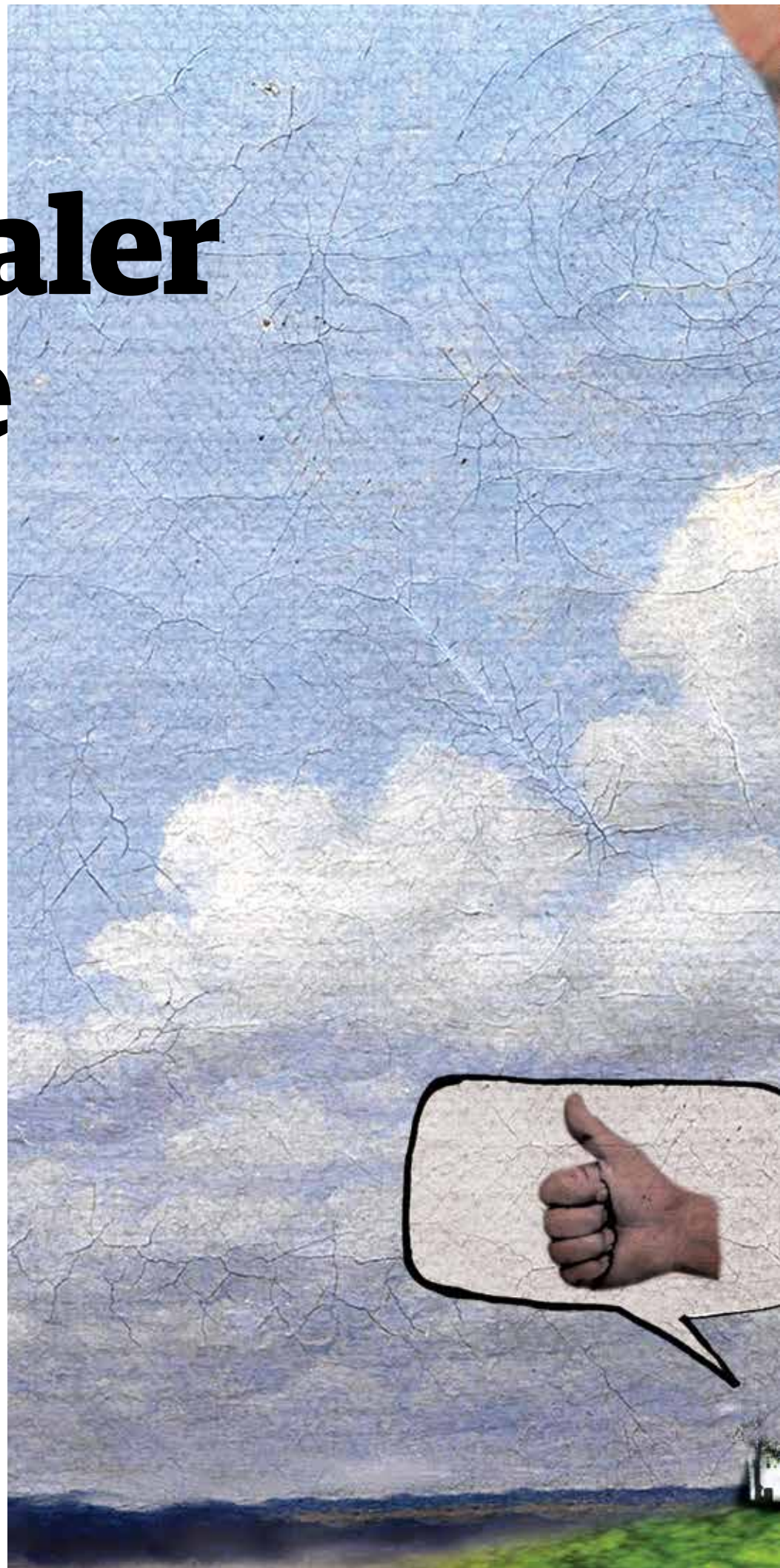
Må droppe to møller

Kirkerne har mulighed for at nedlægge veto mod kommu-

"Vi går absolut ikke ind for at ødelægge den danske kulturarv i Vejle. Vi har jo også Jelling, som vi værner meget om. Men når man er små to kilometer fra en kirke, så er der ingen rimelighed i at kalde det skæmmende."

Peder Hummelose (V), Vejle Kommunes tekniske udvalg

neres projekter, hvis en kongelig bygningsinspektør skønner, at det skæmmer enten indblikket til en kirke eller udsynet fra kirken. Så at møllerne i Vandel ville kunne ses fra kirkegården ved Randbøl Kirke, var altså nok til, at kommunen måtte kæmpe for sit vindmølleprojekt.

Haderslev

► Haderslev Stift gjorde i 2012 indsigelse mod, at kommunen ville gøre det muligt at opføre vindmøller i tre områder. Projektet er lige nu sat i bero, indtil Sundhedsstyrelsens rapport om mulige sundhedsfarer ved vindmøller er klar.

Ringkøbing-Skjern

► Ribe Stift nedlagde sidste år veto mod to vindmølleprojekter ved FASTER-ASTRUP og BREJNING. Den første indsigelse er trukket tilbage efter forhandlinger, mens den anden fortsat er uafklaret. Flertallet for at få bygget vindmøller ved Brejning ser dog ud til at vakle.

Visualisering fra sagsfremstilling

Esbjerg

► Kommunens vindmølleplan fra december 2013 blev mødt med et veto fra Ribe Stift, men da planen kun udpeger områder og ikke medfører konkrete projekter endnu, har Naturstyrelsen trukket indsigelsen tilbage.

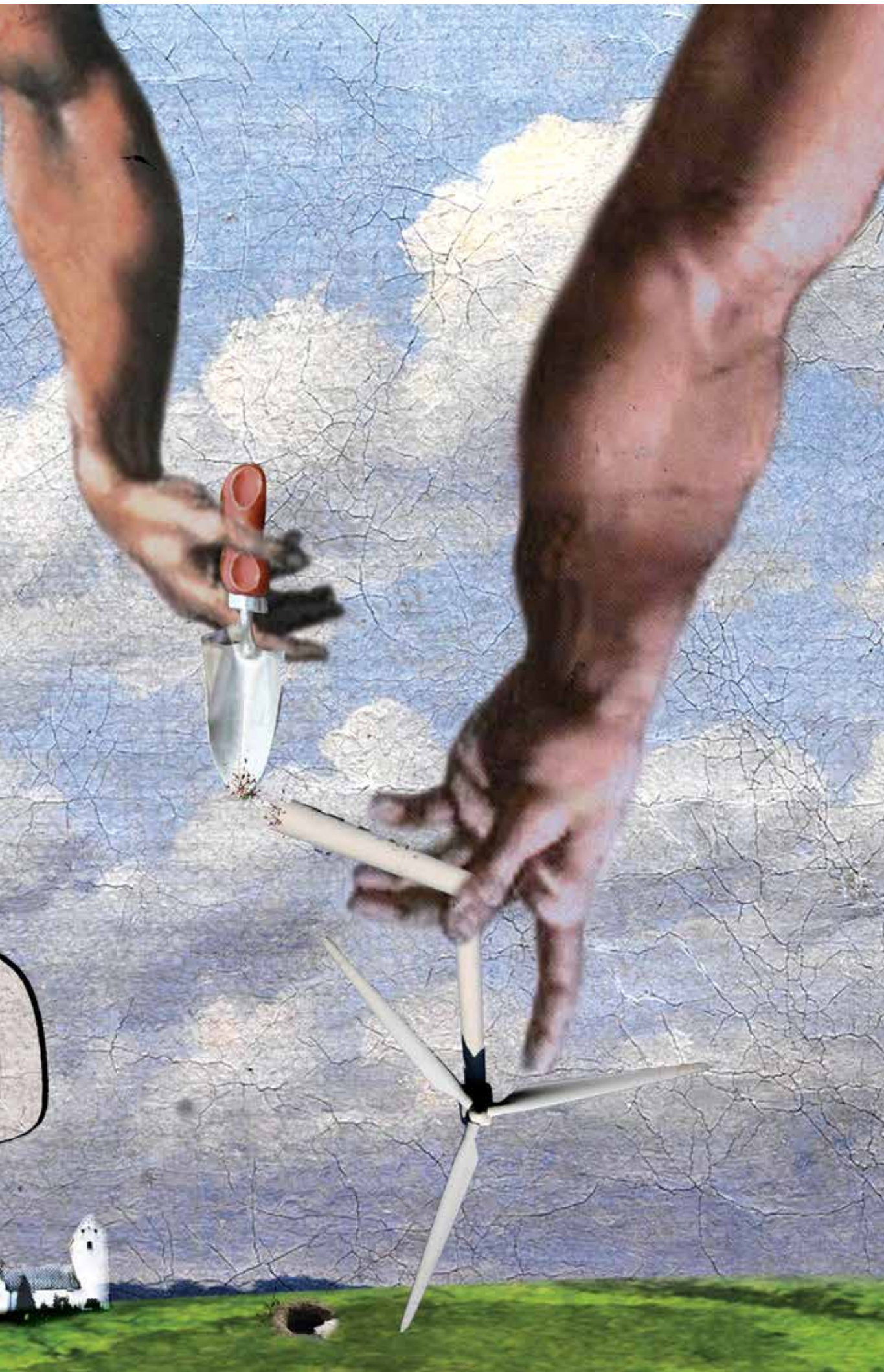

ILLUSTRATION: JENZ KOUDAHL

- Vi går absolut ikke ind for at ødelægge den danske kulturarv i Vejle. Vi har jo også Jelling, som vi værner meget om. Men når man er små to kilometer fra en kirke, så er der ingen rimelighed i at kalde det skæmmende, siger Peder Hummelose, som altså fik medhold i sine argumenter hos Naturstyrelsen.

Sådan gik det ikke i Randers Kommune, hvor de sidste år planlagde at opføre syv nye vindmøller ved Binderup - 2,2 kilometer fra Dalbynder Kirke. Ifølge Århus Stift ville møllerne forstyrre det visuelle indtryk af kirken for fodgængere og cyklister - desuden ville de kunne ses fra kirkegården, når der ikke er blade på træerne i vinterhalvåret, hvilket altså skæmmet udsynet fra kirken. Derfor afgjorde Naturstyrelsen i december 2014, at to af vindmøllerne skulle droppes - under stor protest fra flere byrådsmedlemmer.

- Kirkerne går ind og blander sig i noget, der burde være et rent kommunalt anliggende, siger Jens Peter Hansen (V), der som medlem af Randers Kommunes miljø- og teknikudvalg efterfølgende var med til at klage til ministeren.

Flere sager

Da vejen til Dalbynder Kirke fører ned gennem en slugt, kan kirken og møllerne kun ses i sammenhæng, hvis man kommer gående eller er på cykel i området. Desuden er det ifølge kommunens visualiseringer kun på en meget lille strækning, det kan lade sig gøre.

- Det er simpelthen så grotesk, at man overhovedet nedlægger veto på den baggrund. Hvor mange mennesker er det lige, der kommer og stopper op for at se kirken fra præcis den retning, spørger Jens Peter Hansen, som samtidig ikke kan forstå, at staten på den ene side ønsker, at kommunerne opstiller flere vindmøller, mens de samtidig gør det så svært for dem at komme igennem med de konkrete planer.

Daværende miljøminister Kirsten Brosbøl (S) svarede dog på udvalgets henvendelse i marts, at hun ikke så nogen grund til at gå ind i sagen og kaldte Naturstyrelsens afgørelse et kompromis.

I Ringkøbing-Skjern er de efterhånden blevet vant til at få nedlagt kirkeligt veto mod

”Kirkerne går ind og blander sig i noget, der burde være et rent kommunalt anliggende.”

Jens Peter Hansen (V),
Randers Kommunes miljø- og teknikudvalg

deres lokalplaner, når der skal sættes vindmøller op i den geografisk store kommune. Men her ser formanden for teknik- og miljøudvalget, Ole Kamp (V), mere pragmatisk på indsigelserne.

- Af og til har vi da kigget på hinanden og tænkt: Nu igen! Men de fleste gange lykkes det os at finde løsninger på de problemer, kirkerne ser. Vi har en fornuftig dialog med dem, og de har også afslået deres indsigelser et par gange, siger han.

Kirkelig vindmodstand

I øjeblikket har Naturstyrelsen nedlagt veto mod opførelse af vindmøller i både Haderslev, Viborg, Kolding og Ringkøbing-Skjern Kommune, ligesom kirkestifter har truet med at nedlægge veto mod Silkeborg Kommunes projekt ved Marsvinslund og Guldborgsund Kommunes projekt ved Vålse. Borgmester i Kolding Kommune og formand for KL's Teknik- og Miljøudvalg, Jørn Pedersen (V), mener, at de kirkelige indsigelser har taget overhånd.

- Man kan måske godt forstå, at kirkerne nedlægger veto mod vindmøller, der ligger lige foran kirker i det åbne landskab. Men vi oplever, at kirkerne nedlægger veto mod møller, som slet ikke er i nærheden af kirken, siger han og understreger, at det ikke har været diskuteret i KL's Teknik- og Miljøudvalg, men at han selv har en meget klar holdning, når det kommer til kirkernes veto.

- Det er lovgivning, der stammer fra en tid, hvor kir-

» Fortsættes på side 10

Kolding

► Haderslev Stift har nedlagt veto mod kommunens vindmølleprojekt ved Trædeskov Bøge. Sagen er endnu ikke afgjort, men projektet er sat i bero, indtil Sundhedsstyrelsens rapport om mulige sundhedsfarer ved vindmøller er klar.

Randers

► Syv vindmøller ved Binderup blev til fem, da Århus Stift havde nedlagt veto og Naturstyrelsen efterfølgende måtte ind og afgøre sagen. De to møller længst mod venstre var så skæmmende, at de måtte droppes i Randers Kommunes projekt 2,2 kilometer fra Dalbynder Kirke.

Visualisering fra sagsfremstilling

Holstebro

► Kommunens plan om at opføre 12 vindmøller nordøst for Vemb mødte sidste år et veto fra Viborg Stift, da Møborg Kirke ville blive 'visuelt forstyrret'. Forhandlinger førte til, at Naturstyrelsen har trukket deres indsigelse tilbage.

Kongelig inspektør:

Kommunernes planlægning er ukultiveret

Manden bag langt de fleste af kirkernes vetosager er kongelig bygningsinspektør Niels Vium. Han anser kommunernes vindmølleprojekter for at være drevet af pengeinteresser og er samtidig dybt bekymret over udviklingen.

Kongelig bygningsinspektør Niels Vium ser sig som en slags forkæmper for kirkerne som en vigtig del af kulturlandskabet og dermed også for de lokale interesser.

Foto: Privat

interview

Af Morten Munkholm
munkholm@kommunen.dk

Ligger der en kirke højt i landskabet, bør der ikke bygges vindmøller tættere end tre til fire kilometer fra den. Det mener kongelig bygningsinspektør Niels Vium, som på vegne af staten fører tilsyn med Jyllands cirka 1.500 kirker. Han tror ikke, at de mange vindmøller bliver sat op for at nedbringe CO₂-udslip, men derimod fordi der er store pengeinteresser på spil.

- Hele den grønne bølge er en undskyldning, som de bruger - dem, der gerne vil have vindmøller, siger han.

- Lokalpolitikere vil gerne have udvikling, og både kommune, lodsejer og folk bag vindmølleprojekterne tjener jo penge på at sætte dem op, uddyber han.

Niels Vium har anbefalet stifterne, at der nedlægges

veto i alle de ti sagsforløb, *Kommunen* har fået aktindsigt i. Og han ser sig i dag som en slags forkæmper for kirkerne som en vigtig del af kulturlandskabet og dermed også for de lokale interesser.

- Et veto skyldes som regel, at de folk, som vil have møllerne, har store pengeinteresser i dem, mens de lokale, der er imod, er kede af projekterne. Stifterne kommer ind på scenen, fordi de har mulighed for at nedlægge veto mod kommunens planer. De bliver en slags politisk faktor i spillet, og det kan være problematisk, forklarer Niels Vium.

Kulturel katastrofe

Den kongelige bygningsinspektør citerer PH for, at udviklingen kommer af sig selv, men at vi selv skal skabe fremskridtet - det bør kommunerne i højere grad huske i

”Det er trist, at det er kirkerne, der skal ind og sige fra overfor vindmøllerne. Det burde være kommunen.”

Niels Vium, kongelig bygningsinspektør

stedet for at lade sig rive med af pengespillet om grøn energi, mener han.

- Det er dybest set et spørgsmål om, at vi desværre ikke kan se og vurdere, hvor ukultiveret det er at planlægge sådan, som vi gør, siger Niels Vium og understreger, at de kommunale planlæggere bør tage sig mere sammen og sikre landskabelige og kulturelle værdier.

- Det er trist, at det er kir-

kerne, der skal ind og sige fra overfor vindmøllerne. Det burde være kommunen, men der er alt for mange kommunale planlæggere, der har placeret hovedet i jorden, fordi de er bange for at melde klart ud, lyder det.

Niels Vium vil fortsat være meget kritisk overfor enhver vindmølle eller solcellepark, som bliver placeret i nærheden af kirker, for ellers risikerer vi, at den grønne bølge set fra hans stol ødelægger noget af den bedste og smukkeste kulturarv, vi har i landet.

- Vindmøllerne er i dag op til 200 meter høje og hermed fire gange højere end domkirketårnet i Ribe eller dobbelt så høje som rådhuset i København. Jeg er dybt bekymret for den drejning, diskussionen om vindmøller har taget set i forhold til kirkerne, forklarer han.

Paragrafferne bag

► Ifølge planlovens § 29, stk. 1, har miljøministeren pligt til at fremsende indsigelse mod et forslag til ændring af en kommuneplan, hvis den ikke er i overensstemmelse med såkaldt overordnede statslige interesser. Indsigelser sker ved, at man anmoder Naturstyrelsen om at gøre indsigelse med vetovirkning. Planlovens § 29, stk. 3, giver de øvrige statslige myndigheder mulighed for selv at fremsætte indsigelse mod lokalplanforslag ud fra de særlige hensyn, som myndigheden varetager. I dette tilfælde varetager menighedsrådene og dermed stiftet den interesse at bevare kirkerne som en kulturarv, der ikke må skæmmes.

« Fortsat fra side 9

ken havde en anden position og magt, end den reelt skal have i dag. En kirke er en kulturinstitution, som man selvfølgelig skal respektere i sin byplanlægning, men jeg har simpelthen ingen forståelse for, at de i dagens Danmark skal have en helt speciel veto, siger Jørn Pedersen.

I hans egen sag fra Trædeskov Bøge i Kolding Kommune afventer de lige nu en større undersøgelse af sundhedspåvirkninger ved at bo tæt på vindmøller, før de går videre. Men ifølge borgmesteren handler stiftets indsigelse mere om en generel modstand mod vindmøller, end den handler om udsynet fra kirken i den konkrete sag.

- Den danske folkekirke skulle jo helst ikke have en grundlæggende negativ holdning til vindmøller. Men man kan ikke lade være med at tænke den tanke, når man ser eksempler på de sager, de har taget op, siger Jørn Pedersen.

Politisk magt

På Christiansborg vil Venstres miljøordfører Erling Bonnesen gerne se nærmere på rækken af sager, før han danner sig et samlet indtryk. Men generelt er han varsom med at foreslå indskrænkede veto-rettigheder for stifterne.

- Kirkerne udgør en stor kulturel værdi og betydning for vores samfund, så hvis nogen ønsker at lægge store bygningskomplekser tæt op ad en kirke, så skal de også kunne sige fra, siger ordføreren, der dog samtidig påpeger, at det helst ikke skulle udvikle sig til en automatreaktion fra stifterne at nedlægge veto, fordi de har den mulighed.

Men det er netop, hvad flere byrådsmedlemmer oplever.

- De beskytter deres jordiske gods og guld i en helt ekstrem grad i stedet for at modarbejde de klimaforandringer, der kommer til at påvirke os alle i fremtiden. Det har ikke noget med menneskelige værdier at gøre, men handler udelukkende om at rage til sig og bruge sin magt. Det er jeg virkelig forarget over, siger Jens Peter Hansen fra Randers Kommune.

Veje

► Ribe Stift nedlagde veto mod kommunens ønske om at opsætte 14 vindmøller ved den gamle flyvestation i Vandel. Parterne kunne ikke nå til enighed, så Naturstyrelsen afgjorde i august sagen til fordel for kommunen, da de vurderede, at området længe havde været udlagt som vindmølleområde, og at Randbøl Kirkes gener ville være begrænsede.

Guldborgsund:

► Vindmølleprojektet ved Vålse i Guldborgsund Kommune er endnu ikke blevet mødt med et veto, men biskop Steen Skovsgaard har truet med det, da han mener, kommunen udviser en sjælden mangel på respekt i deres planlægning.

Visualisering fra sagsfremstilling

Viborg

► Kommunens vindmølleplan fra 2011 blev mødt af et veto fra Viborg Stift, da Vorning og Vindum Kirke ville blive påvirket. Området blev efterfølgende taget ud af planen.

Mød KOMBIT på Digitaliseringsmessen

Den 1. oktober er der Digitaliseringsmesse i Odense. Kom forbi KOMBITs stand og hør om arbejde og fremdrift på vores mange fælleskommunale it-projekter.

På KOMBIT-scenen går vi i dybden med en række aktuelle temaer og projekter. Se programmet på kombit.dk/digitaliseringsmessen

KOMBIT

Kommunernes it-fællesskab

Kommunernes minister lover frihed og nytænkning

Social- og indenrigsminister Karen Ellemann er klar til at give kommunerne friere tøjler. Udligningsordningen har hun dog ikke lyst til at diskutere.

Af Jonas Sloth Bach
jonas@kommunen.dk

Det giver alle kommuner i hele landet mulighed for at få indtægter og udgifter til at hænge sammen'. Sådan lød meldingen fra den nye indenrigsminister Karen Ellemann, da hun kommenterede økonomiaftalen mellem regeringen og KL. Trods et omdiskuteret omprioriteringsbidrag på én procent, der har fået mange borgmestre til at kritisere KL for deres forhandlingsresultater, mener hun, at aftalen giver 'anstændige og fornuftige økonomiske rammer' for kommunerne, når man tænker på de økonomiske udfordringer, som hele den offentlige sektor kæmper med.

- Jeg er helt bevidst om, at mange borgmestre synes, det her er svært. Men jeg mener, vi har lavet den rigtige løsning, fordi vi samtidig har tilkendegivet, at kommunerne skal have større frihedsgrader til at tilrettelægge dagligdagen og fastlægge serviceniveauerne. Vi skal skabe mere fleksibilitet i forhold til prioritering af midler, siger Karen Ellemann.

Større frihedsgrader

De økonomiske udfordringer kan kun løses, mener ministeren, hvis kommunerne får større selvstændighed og øget indflydelse på, hvordan de løser deres opgaver.

- Jeg erklærer mig parat til at se med kritiske øjne på de lovgivningsmæssige rammer, som kommunerne fungerer under. Jeg har en klar ambition om at samarbejde med kommunerne om at finde løsninger, for det er ude i kommunerne, at man kender maskinrummet, siger Karen Ellemann. Hun mener, at en del af løsningen bør komme ved at kigge på områder, hvor der er skabt unødigt bureaukrati

"Hvis man gør det rigtig godt på et givent område, så bliver man ramt af, at man har gjort det så godt, at man mister penge på det. Det er noget af det absolut sværeste i udligningen."

Karen Ellemann (V), social- og indenrigsminister

og ineffektive løsninger.

Af regeringsgrundlaget fremgår det, at planloven skal liberaliseres, og det er netop for at komme de mest presede kommuner til hjælp, understreger ministeren.

- Den planlov, som vi har i dag, er der i høj grad behov for at regulere på og lempe i forhold til kommunernes mulighed for at agere, siger Karen Ellemann. Det overordnede mål skal være, at kommunerne får større selvbestemmelse.

- Det er en grundlæggende god idé at skabe rum for, at man i kommunerne kan eksperimentere med helt nye løsninger og sørge for, at de er frigjort fra eksisterende regler. Det giver et værdifuldt indspark fra den kommunale virkelighed til at sørge for, at kommunerne får bedre muligheder for styring og effektivisering, siger Karen Ellemann.

Flere frikommuner

Frikommuneforsøget, som blev sat i gang, sidst Karen Ellemann og resten af Venstre sad i regering, har givet positive erfaringer. Står det til ministeren, skal ordningen udvides, og Karen Ellemann mener også, at de regler, som frikommunerne fortsat er bundet af, bør lempes yderligere. Det indgår i det arbejde, som regeringen er i gang med i forhold til målsætningen om vækst i hele Danmark, fortæller hun. Med større frihed bliver muligheden for at vælge de løsninger, der fungerer bedst lokalt, også bedre, mener ministeren.

- I dag er der ikke en ordentlig balance, fordi beslutningerne vedrørende lokale forhold reelt set ikke bliver truffet lokalt, siger Karen Ellemann.

Derfor stiller hun sig umiddelbart også åben overfor et af de konkrete forslag, som Danmark På Vippen præsenterede med deres hvidbog. Her foreslår man, at planloven erstattes af nogle lokale plannævn, der tager stilling med fokus på kommuner og regioners specifikke behov og udfordringer.

- Det giver god mening, at man i højere grad sikrer, at den slags beslutninger bliver truffet lokalt, hvor man har indsigt i borgernes ønsker, siger ministeren, der dog stadig forestiller sig, at der skal være et sæt grundlæggende nationale spilleregler.

Udfordringen i udkanten

I det hele taget bliver udkantproblematikken central i de kommende år, vurderer

Karen Ellemann, men hun anerkender ikke det billede, som nogle borgmestre og kommuner ifølge hende forsøger at tegne af landdistrikter på sammenbruddets rand.

- Det der med bare at sige, at nu er det bare en ond spiral ned i et sort hul - den præmis deler jeg ikke, siger hun. Men hun erkender, at udviklingen er et landspolitisk ansvar.

- Det meget dystre billede af, at det kun går nedad bakke med befolkningsudviklingen frem mod 2040, holder kun, hvis man intet foretager sig. Vi har lavet et ret detaljeret udspil som opposition, og det er det, vi forsøger at få bragt til live og gjort til virkelighed nu som regering, siger Karen Ellemann.

I Norge har man med stor succes ført en aktiv bosætningspolitik, der giver skattebegunstigelser, højere børnepenge samt nedskrivning af studiegæld, hvis man bosætter sig i nogle særlig presede yderområder. Men de redskaber afviser social- og indenrigsministeren at bruge.

- Vi vil gerne skabe varig vækst, og det får man ikke bare ved at give folk en pose af fællesskabets penge i hånden. Det gør man ved at sikre, at rammerne er der, så man selv kan skabe vækst og dermed lighed mellem kommunerne og behov for bosætning.

Dansen om udligningen

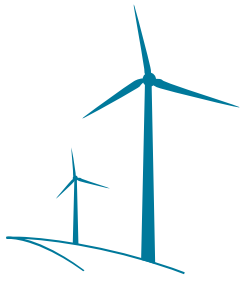
Mange har peget på, at der er behov for en modernisering af udligningsordningen, hvis skævvridningen mellem by- og landkommuner skal bremses. Senest konkluderede hvidbogen fra Danmark På Vippen, at ordningen systematisk overkompenserer tilflytningskommunerne og underkompenserer fraflytningskommunerne. Karen Ellemann erkender, at ordningen ikke fungerer optimalt.

- Hvis man gør det rigtig godt på et givent område, så bliver man ramt af, at man har gjort det så godt, at man mister penge på det. Det er noget af det absolut sværeste i udligningen, siger hun.

Alligevel afviser hun at komme med konkrete bud på, hvordan ordningen skal ændres, så længe finansieringsudvalget er i gang med sit arbejde. Et står dog klart: Incitamentsstrukturerne skal der gøres noget ved.

- Vi har behov for politisk at prioritere, at man i langt højere grad fokuserer på incitamentsstrukturer - altså hvor dygtig man eksempelvis er til at få ledige i arbejde.

Spørgsmålet er, om man med udligningssystemet også kan formå at lave nogle positive incitamentsstrukturer; det vil blive en åben diskussion, når finansieringsudvalget kommer med deres anbefalinger, lyder det fra Karen Ellemann. ●

Omstilling

Kan kommunerne være med til at drive den omstilling, der viser omverdenen en vej til at bremse klimaforandringerne? Kommunen er taget ud i landet for at se på projekter, der ikke bare kan vende op og ned på nøgletal, men også på lokalsamfund.

Denne uge:
Vejle Kommune

De fleste af Økolariets udstillinger er interaktive. Når gæsterne går aktivt på opdagelse, lærer de uden at være klar over det, lyder filosofien bag.

Foto: Vejle Kommune

Grøn omstilling kan også være sjov

Med oplevelser i børnehøjde, interaktive udstillinger og en solid faglig forankring giver Økolariet borgere i Vejle Kommune og resten af verden en grøn opdragelse.

o opdragelse

Af **Jonas Sloth Bach**
jonas@kommunen.dk

Vandet står ud til alle sider, når det rammer bilens køler. Et knaptryk aktiverer den figur, der forestiller en bilejer med en vandslange og påmonteret vaskeskål. Nu vasker han fronten af sin bil, der hænger i en glasmontre under loftet i Økolariet. Vandet

løber ned gennem et afløb i hovedhøjde og ud gennem et filter. På en lille skærm under en afløbsrist i gulvet bliver en video samtidig aktiveret. Den fortæller om vandforbruget, om, hvad der sker, efter vandet forsvinder gennem gulvristen, og om de konsekvenser for miljø og natur, som spildevandet har.

Bilvasken er et af mange interaktive elementer i den fa-

Grøn opdragelse

► **Vejle vil** med de globale klimaforandringer rammes af større problemer ved storme og regnsky, så opdragelsen af borgerne har et helt konkret, lokalt sigte. Samtidig forsøger Økolariet at skabe engagement i en grøn omstilling, der også kommer resten af kloden til gode, og som man ikke udelukkende kan skabe ved lovgivning.

ste udstilling i Økolariet. Her kan de besøgende blive kloge på ressourcer og klima, natur og miljø samt affald og genbrug. Med over 60.000 årlige besøgende fra både Vejle Kommune og resten af landet og verden har stedet gode forudsætninger for at oplyse og opdrage til større klimabevidsthed og omtanke for miljø og natur.

En grøn omstilling henimod et mere bæredygtigt samfund kan kun lykkes, hvis borgerne bevidsthed ændres, mener stedets direktør Niels Nørsgaard. Nøglen til det er at give oplevelser, der sætter sig fast og vækker inspiration.

- Jeg er egentlig fuldt ud tilfreds, hvis de besøgende går herfra og ikke har opdaget, at de har lært noget som helst, men faktisk er blevet kloge, siger biolog Niels Nørsgaard, der har været direktør siden marts.

Det var Vejle Kommune, der

tilbage i 2003 brugte omkring 50 millioner kroner på at etablere oplevelsescenteret for at give de besøgende en større grøn bevidsthed og samtidig vække interesse for det naturvidenskabelige område. Det sker uden løftede pegefingre og skræksnæringer, og det er altafgørende.

- Måske ville det være mere reelt, hvis vi havde lavet et center, der var dystert og viste, at verden er ved at brænde sammen. Men når vi viser den positive udvikling, handler det om at se udfordringerne som en mulighed for også at lave en udvikling og omstilling, der kan være til gavn for borgerne, siger Niels Nørsgaard.

Det er derfor, man via et videokamera og en storskærm interaktivt kan iklæde sig tøj af genbrugsmaterialer, teste sin evne til at sortere affald og smage på melorme, der kan komme til at spille en væsentlig rolle i fremtidens fødevarerforsyning.

Børn bliver ambassadører

Hvert år deltager 10.000 skoleelever i undervisningsforløb på Økolariet. Udstyret med specifikke opgaver går de på jagt i stedets udstillinger og på de klikbare skærme, der hænger på alle stedets etager og giver rig mulighed for at dykke videre ned i viden om alt fra EU-direktiver og energilovgivning til fremtidens byggematerialer.

De fleste udstillinger sigter målrettet mod at skabe interesse hos børn, for det er

En unik grøn platform

► **Vejle har** med science- og oplevelsescenteret Økolariet skabt en unik platform for en grøn opdragelse af borgere og skoleelever fra både kommunen, resten af landet og udlandet.

► **Udstillingerne spænder** over alt fra nye genbrugsteknologier til kommunens spildevandsstrategi og interaktive installationer om råstoffer, ressourcer og klima.

► **Med 60.000** årlige besøgende, heraf 10.000 skoleelever, har stedet, der har eksisteret siden 2003, sat et grønt aftryk på gamle som unge.

► **Økolariet ligger dør om dør** med kommunens tekniske forvaltning, så interesserede borgere let kan få fat i fagmedarbejdere, der kan rådgive og vejlede dem i at leve mere bæredygtigt.

deres vaner og forbrug, der er lettest at påvirke, mener Niels Nørsgaard.

- Der er mange ting, man ikke kan flytte ved folk, fordi det går ud over deres komfort, og så vil de det ikke. Det skal kunne betale sig - så gør folk det, og hvis vi kan være med til at illustrere, at den grønne omstilling faktisk kan være sjov, så kan vi hjælpe med at skabe en positiv udvikling. Og det er nemmest at få fat i børnene, siger han.

Forvaltningen i ryggen

Den positive udvikling, som Økolariet håber at kunne sætte i gang hos kommunens borgere, understøttes af, at kommunens teknik- og miljøforvaltning ligger dør om dør med oplevelsescenteret. Så når børn og forældre har fået øjnene op for perspektiverne ved en mere bæredygtig livsstil, kan de henvende sig dér og få hjælp fra naturvejlede-

ren eller nogle af de energifaglige medarbejdere til helt konkrete tiltag, der kan indføres i dagligdagen.

- Det er vigtigt for os, at de tanker og ideer, der opstår her, også kan omsættes til handlinger, og ved at have den tekniske forvaltning i ryggen har vi gjort det så nemt som muligt for borgerne at komme videre med den grønne omstilling, siger Niels Nørsgaard.

Om Økolariet kan tage æren for den øgede klima- og miljøbevidsthed i Vejle Kommune, vil han ikke garantere, men den nysgerrige og positive tilgang til bæredygtighed, som Økolariet forsøger at demonstrere, mener han i høj grad medvirker til at ændre borgernes bevidsthed. o

Vore konsulenttydelser

- Udvikling af organisationen, ydelserne og det gode lederskab
- Coaching/sparring til politikere, topchefer, ledere og nøglemedarbejdere
- Rekruttering af topchefer, ledere og nøglemedarbejdere (SKI-certificeret)
- Visions- og strategiseminarer for byråd, udvalg, direktion og ledergrupper
- Lederevaluering og -udvikling
- Chef-til-leje

H.C. Vestergaard
LEDELSE STYRING UDVIKLING

Brug proceskonsulenter med topledereerfaring. Den erfaring har vi!

Tlf. 7022 0272 • www.hcvestergaard.dk

"Jeg havde ikke forudset andet end endnu en skideballe"

Den 15. september var Bo Nygaard Larsen, byrådsmedlem i Solrød Kommune, i Deadline for at kritisere sit partis politik - kort tid efter var han smidt ud af Venstre. Den officielle forklaring lød, at det ikke drejede sig om hans tv-optræden, men den køber Bo Nygaard Larsen ikke.

o V-disciplin

Af Søren Engelbrecht
soren@kommunen.dk

Er du blevet ekskluderet?

Ja, det må man sige. Jeg ved godt, der er strid om det, men når man lader vedkommende vurdere selv, om han ønsker at blive i partiet og gå ud af byrådet eller gå ud af partiet og blive i byrådet, så er det jo en eksklusion.

Ifølge Kim Sunesen var dine ekstra chancer opbrugt. Hvor når fik du din første advarsel?

Den har jeg sådan set ikke fået.

Har du været klar over, at du har opbrugt dine chancer?

Lige siden valgkampen (til kommunalvalget, red.) startede for to år siden, har jeg været på kant med dem. Jeg vidste, at det (hans optræden i Deadline, red.) nok skulle give ballade, men jeg havde ikke forudset andet end endnu en skideballe.

Er der nogle Venstre-politikere på landsplan, som du løbende har delt frustrationer med?

Nej, det er der ikke. Jeg tror, jeg har sendt noget til Jens Rohde på Facebook, og så har der været nogle småting på mail.

Du skriver i et Facebook-opslag, at du føler, der er en bevægelse på vej. Hvad baserer du det på, når du ikke har talt med specielt mange Venstre-folk på landsplan?

Dels kunne jeg op til tirsdag (inden Deadline-indslag, red.) se, at flere og flere Venstre-folk begyndte at skrive, og så kan jeg se det efterfølgende på de kommentarer, mails og opkald, jeg har fået. Der er et stort, ulmende oprør ... eller måske ikke oprør, for der er jo ikke rigtig nogen, der tør gå ud med det. Og det er et demokratisk problem.

"Det er tydeligt, at man er mere optaget af at klare sig indenrigspolitisk overfor Dansk Folkeparti end at gå ud og påtage sig sit internationale ansvar."

Bo Nygaard Larsen, løsgænger i byrådet i Solrød, tidligere Venstre-medlem

Hvor seriøs er den her bevægelse?

Den har jo sådan været der siden Fogh, men især under Lars Løkke har det taget til. Man har opfattelsen af, at der sidder nogle toppolitikere, som får nogle goder, som andre ikke får - for eksempel tøj for 150.000 og Carl Holst, der får dobbelt honorar. Men folk begynder for alvor at blive frustrerede, hvilket man kunne se ved det seneste folketingsvalg, hvor Venstre tabte 13 mandater. Og det har man aldrig talt om - i Solrød var overskriften i den mail, der

kom rundt, at Venstre stadig var størst i Solrød. Ja, prøv nu at se, venner, vi er jo gået tilbage, for fanden. Den manglende virkelighedssans er folk trætte af.

Asylpolitikken på landsplan - er det Venstre-politik eller Dansk Folkeparti-politik?

I det store billede er det ren Dansk Folkeparti-politik. Det er tydeligt, at man er mere optaget af at klare sig indenrigspolitisk overfor Dansk Folkeparti end at gå ud og påtage sig sit internationale ansvar.

Er det ikke naivt at tro, at en så smal Venstre-regering kan tage færre hensyn til Dansk Folkeparti?

Jo, selvfølgelig er der nogle hensyn, man skal tage, når man er en mindretalsregering, men hensynet til partiets eget politiske ståsted må dog veje tungere.

Hvad er alternativet?

Så kunne man jo gå af.

Er det bedre at være i opposition og holde fast i værdierne?

Ja, det synes jeg. For mig at se er det vigtigste, at man har sin politik og ideologi med sig. Der kan være nogle kompromiser, man må indgå, selvom de ikke er ideelle, men hvis det er overskriften for regeringen, så er det bedre at sige, at vi ikke kan klare det.

Hvordan bliver Venstre igen det parti, som du holdt af?

For det første skal der et radikalt kursskifte til. Men mange i Lars Løkkes vennekreds deler hans opfattelse, så selv hvis han forsvinder, bliver det svært. Det ser man tydeligt med Carl Holst, for der er så mange ligheder mellem hans sag og Lars Løkkes tøjsag. Det er den samme retorik, og det ligger åbenbart i deres DNA, at det er okay at

Blå bog

Bo Nygaard Larsen

► Født 1969 i Sulsted

► Uddannet journalist

► Redaktør hos Danske Sømands- og Udlandskirker

► Valgt ind i Solrød byråd for Venstre i 2013

► Blev ekskluderet fra Venstre den 17. september

► Kritiserede Lars Løkke Rasmussen i forbindelse med tøjsagen i 2013

komme med en løgn, for det er glemt i morgen. Havde Bertel Haarder været 20 år yngre, var det ham, man skulle have sat til at rydde op i butikken. Men de typer er jo ved at være væk - Kristian Jensen, som jeg håber overtager roret snart, og Jens Rohde repræsenterer de gamle højskoleværdier, men de har det ikke nemt.

PlanEnergi
DIN ENERGIPARTNER

Vi har mere end 30 års erfaring inden for energi- og miljøplanlægning for byer, kommuner og regionale områder, der ønsker omstilling til øget vedvarende energiforsyning.

PlanEnergi tilbyder:

- Statuskortlægning af energiforsyning og vedvarende energiresourcer
- Redegørelse for de lokale muligheder via udredninger eller workshopmateriale
- Sikre ejerskab gennem workshopprocesser og inddragelse af politikere og centrale aktører
- Udarbejdelse af energibalancer, energistrategier og energihandlingsplaner
- Sektoranalyser for varmeforsyning, vindmøller og biogas

www.planenergi.dk

Skørping - Aarhus - København

ET RÅDGIVENDE FIRMA MED MERE END 30 ÅRS ERFARING
OG MED SPECIALE I VEDVARENDE ENERGI

Vi kan hjælpe Kommunen med den grønne omstilling med rådgivning vedrørende:

Solceller – bl.a. bygningsintegration, lovgivning og økonomi

- Organisation af overvågning og opfølgning
- Forslag til CO₂ neutralt byggeri som led i kampagne på området

Energoptimering ved bygningsrenovering

- Komfort beregninger med IES-VE og dagslysberegning
- Performance Dokumentation hvor energibesparelser i praksis dokumenteres i forhold til beregningsgrundlag

Bæredygtighed – DGNB

- Materialer
- Totaløkonomi
- Indeklima

CENERGIA

Herlev Hovedgade 195 st.,
2730 Herlev
Danmark
Tel. : +45 4466 0099
WWW.CENERGIA.DK

Ordførerne

Kommunalordførerne skriver på skift om aktuelle politiske mål, udfordringer og sager. I denne uge **Trine Torp (SF)**

EFTERVÆRN HINDRER HJEMLØSHED

Kun 20 procent af tidligere anbragte unge modtager i dag efterværn efter det fyldte 18. år. Det er trist, for der er evidens for, at efterværn virker blandt andet, hvis vi skal hjemløsheden til livs.

SFI's hjemløsetælling for 2015 viser, at indsatserne på området ikke er tilstrækkelig effektive i dag. Det siger næsten sig selv, at det er svært at få tilværelsen til at fungere, når man som ung lever på herberg, på venners sofaer eller på gaden.

En stor del af de unge hjemløse har tidligere været bragt udenfor hjemmet. Ikke nok med at disse unge ofte er præget af omsorgssvigt, traumer og psykiske problemer - de står også alene med at klare overgangen til voksenlivet. Ofte har de ikke et netværk af forældre og venner, når de forlader plejefamilien eller opholdsstedet, og de støttepersoner, de kunne henvende sig til, mens de var anbragt, følger ikke med, når de fylder 18 år.

SF har derfor i længere tid arbejdet for en ret til efterværn for alle unge, det vil sige en mulighed for hjælp efter det fyldte 18. år for alle, der har været anbragt. Udover forlængelse af anbringelsen kan et styrket efterværn bestå i en fast kontaktperson, der som minimum det første år, efter den unge er flyttet "hjemme fra", støtter den unge i at komme i gang med uddannelse, boligsøgning eller giver anden social støtte. Derudover kan efterværn være fleksibel og let tilgængelig hjælp, støtte og opbakning, når den unge har brug for det - for eksempel i form af et kontaktpunkt for tidligere anbragte unge ("Baglande"), sociale viceværter eller ung til ung-mentorer, så man begrænser ensomhed.

En rundspørge lavet af Socialpædagogerne inden valget viste en opbakning til efterværn fra flere partier. Men holder dette løfte efter gennemførelsen af regeringens kommunale omprioriteringsbidrag? Og hvad vil konsekvensen af Venstre og DF's snævre fokus på ældre- og sundhedsområdet blive i forhold til de udsatte og den øvrige kommunale velfærd? I SF mener vi, at udsatte børn og unges forhold er en helt central del af den danske kernevelfærd. Derfor håber jeg også, at der er flere partier, der vil kæmpe for, at der af satspuljen bliver afsat midler til udbredelsen af efterværn i kommunerne.

Det er dog kun et delement, hvis vi skal hjemløsheden blandt unge til livs.

Der skal gøres en større indsats for at få flere boliger, der er til at betale. I øjeblikket planlægger regeringen desværre at tilbagerulle de muligheder, den tidligere regering fik lagt ind i planloven, så kommunerne kunne bygge flere billige boliger.

Der skal desuden være flere alternative boligformer, for eksempel ungehuse og bofællesskaber - og vi skal have styrket det tværsektorielle samarbejde mellem boligselskab, bank og kommune, når unge er i huslejerestance, så vi undgår, at de bliver sat ud af deres bolig.

Adgangen til kollegier og studieboliger bør udvides, så også uddannelsesparate unge på uddannelseshjælp kan få adgang til disse billige boliger. Unge på uddannelseshjælp (heriblandt unge i efterværn) bør have adgang til såvel SU som mulighed for at arbejde ved siden af studiet på lige vilkår med andre studerende. De tidligere anbragte unge skal ikke bremses i drømmen om et selvstændigt liv som alle andre - de skal støttes i det. ●

►► **Kommenter Trine Torps klumme på kommunen.dk**

Trine Torp (SF) er socialordfører.

Kommunalreform i Norge

Danmark er både det

Danmark er standardeksemplet, når nordmændene diskuterer den forestående kommunalreform - både når det handler om, hvad man ikke skal gøre, og hvad man skal gøre.

Spot på Norge

Del 3 af 3 i *Kommunens* serie om norsk politik

Af Ronja Pilgaard

ronja@kommunen.dk

Der er langt mellem husene i Hattfjelldal Kommune. Den nærmeste motorvej ligger 35 kilometer væk. Det samme gælder den nærmeste jernbane. I kommunen bor der 1.500 mennesker.

Alligevel mener borgmester Asgeir Almås fra Arbeiderpartiet ikke, at en sammenlægning med nabokommunerne er nogen god idé, nu hvor Norge skal igennem sin første kommunalreform i over 50 år.

- Vi har iværksat en faktaudredning sammen med Grane, Vefsn og Hemnes Kommune. Til foråret sender vi spørgsmålet om sammenlægning til folkeafstemning, men den største udfordring for os her i kommunen bliver de store afstande.

Derudover fremhæver Asgeir Almås en øget centralisering som en udfordring. Det

frygter til gengæld kommunalreformen.

- Det er uden tvivl en spareøvelse, siger formanden for Norges Handikapforbund Arne Lein til Nationen Distrikternes Næringsavis og henviser til tal fra KL, der viser, at Danmark brugte 1,7 milliarder mindre på personer med funktionsnedsettelse i 2014 end i 2009.

Han fremhæver, at Danmark har bedre forudsætninger geografisk i forhold til Norge for at lykkes med en kommunalreform.

- Og hvis de ikke kan finde ud af det, hvordan skal vi så spørger Lein.

Fremtidssikring

Men at der er tale om en spareøvelse, afviser statssekretær Jardar Jensen fra Høyre.

- Kommunalreformen handler om, hvordan vi sikrer vores folkestyre i fremtiden, og hvordan vi sikrer, at vi har en organisering, der kan bære vores velfærdssystem videre. - De sidste 50 år er der ikke sket nogen ændringer i Norges kommuners struktur, men de har samtidig fået flere opgaver. Vi kan se, at vi i fremtiden får nogle udfordringer, som nogle kommuner ganske enkelt ikke er rustede til at håndtere - for eksempel, at vi får flere ældre, og flere af dem er syge ældre, siger han.

Når han forhandler om kommunalreformen i Norge, er det den "styrkede offentlige service både i forhold til faglighed og økonomi" i Danmark, han fremhæver.

Norges kommunalreform:

► Cirka halvdelen af Norges 428 kommuner har mindre end 5000 indbyggere.

► Regeringen vil gerne have mindre end 100 kommuner.

► Det ekspertudvalg, som regeringen har nedsat, anbefaler, at der er mellem 15.000-20.000 indbyggere i en kommune.

- Vi kan se på de undersøgelser, der er lavet, at større kommuner giver bedre drift. Selvfølgelig vil der være en stigning i administrative udgifter de første år, sådan som det var i Danmark, men det har vi i vores arbejde med reformen i modsætning til i Danmark taget højde for.

Derfor har han også taget en række erfaringer til sig fra Danmark, hvor han ikke mener strukturreformen har været god nok.

Han medgiver for eksempel gerne, at der er nogle indikatorer på, at demokratiet er blevet svækket af sammenlægningerne, men insisterer på, at så må stat og kommuner være opmærksomme på det fra starten og lave tiltag, som modvirker det.

Fornuftigt, men ikke her Asgeir Almås i Hattfjelldal Kommune mener ikke, at en kommunesammenlægning

gode og det dårlige eksempel

Afstandene er større og befolkningstætheden mindre. Norge har andre udfordringer end Danmark, når kommuner skal lægges sammen, men fjeldlandet ser alligevel mod syd efter inspiration.

Foto: Ehlers Chad / Polfoto

”Selvfølgelig vil der være en stigning i administrative udgifter de første år, sådan som der var i Danmark, men det har vi i vores arbejde med reformen i modsætning til i Danmark taget højde for.”

Jardar Jensen, statssekretær, Høyre

er vejen frem. Hattfjelldal Kommune er arealmæssigt dobbelt så stor som Danmarks største kommune, Ringkøbing-Skjern. Skulle de fire kommuner Hattfjelldal, Grane, Vefsn og Hemnes slå sig sammen, ville de ende med cirka 20.000 indbyggere på over 8.000 kvadratkilometer. Det er en kommune, der arealmæssigt er større end Sjælland, men med et indbyggertal svarende til Ishøjs.

- En sammenlægning vil re-

sultere i en mærkbar centralisering omkring det nye kommunecentrum. Og det vil ikke blive Hattfjelldal. Folk vil flytte herfra, og de økonomiske prioriteringer i kommunen vil sætte kommunens nye centrum først, siger Asgeir Almås.

Dermed skriver Hattfjeldals borgmester sig ind i en lang række af borgmestre, der egentlig godt kan se det fornuftige i kommunesammenlægninger - bare ikke lige i

deres egen kommune.

Ifølge en undersøgelse fra Dagens Næringsliv er 3 ud af 4 borgmestre positive overfor kommunesammenlægninger. Men næsten lige så mange borgmestre mener ikke, deres egen kommune kan slå sig sammen med nogen andre. 19 procent svarer, at det er helt uaktuelt.

Og hvis Hattfjelldal ikke vil slås sammen med andre, så skal de heller ikke regne med at skulle det, for Jardar Jensen insisterer på, at der kun i helt særlige tilfælde kommer til at blive udøvet tvang.

- Som udgangspunkt er det her frivilligt. Men i helt særlige tilfælde kan vi blive nødt til at gå ind med tvang. Hvis fire ud af fem kommuner for eksempel ser god grund til at slå sig sammen, og den femte kommune, som ligger i midten, ikke vil være med, kan vi gå ind og tvinge den sidste kommune med i samarbejdet.

Tidsplan

► **Efterår 2014:** Alle kommuner i Norge afgør, om det er aktuelt at slå sig sammen med nabokommunen.

► **December 2014:** Regeringens ekspertudvalg fremlagde en slutrapport om de kriterier, kommunerne skal opfylde for at kunne varetage mulige nye opgaver.

► **Forår 2015:** Stortinget nåede frem til, at kommunerne fremover også skal stå for tandplejen, men ellers får kommunerne ikke tilført nye opgaver.

► **Sommer 2016:** forslag til kommunesammenlægninger fremlægges for regeringen.

► **Forår 2017:** En færdig kommunestruktur skal fremlægges for Stortinget.

► **1. januar 2018:** Kommunesammenlægningerne træder i kraft.

Kunderne i
GF Region & Kommune
har i år fået
4.315.165 kr. tilbage

Book et møde på 66 15 03 98,
hvis du vil høre, hvor meget du kunne
have fået tilbage på din bilforsikring.

GF Region & Kommune er DIT forsikringselskab

Hos GF Forsikring er vi ejet af vores kunder.

Derfor kan vi bruge alle pengene på at skabe bedre og billigere forsikring.

I din fagklub er vi klar til at rådgive dig, så du får den helt rigtige forsikring til den helt rigtige pris. Vi ved nemlig, at den gode personlige rådgivning er den bedste vej til den rigtige forsikringsløsning.

Det gode selskab

GF Region & Kommune

Skovbakken 1-3 · 5260 Odense S
Tlf. 66 15 03 98 · gf-kommunal.dk

Drømmen om den forjættede borgerløn

En ung berliner, der crowdfunder betragtelige summer og giver det hele væk, har fået debatten om betingelsesløs basisindkomst til at blusse op i Tyskland. Også i Danmark kæmper flere for den gamle drøm om frisættelse af mennesket under den jobløse vækst.

gratis penge

Mathias Irminger Sonne, Berlin
red@kommunen.dk

For få minutter siden kogte salen til rytterne fra en hårdkogt rapper. Nu er der pludselig helt stille blandt de ca. 300 berlinske publikummer, som næppe tror deres egne ører. På scenen står to unge medarbejdere fra projektet "Mein Grundeinkommen" (min grundindkomst, red.). Uden nogen som helst form for indsats, betingelser eller modydelser kan alle tilmelde sig trækningen, som denne aften foregår med en oversize

skumgummitemning. Gevinsten: et års borgerløn a tolv gange tusind euro eller cirka 100.000 kroner fordelt over et år. Det bliver man ikke rig af, men det er netop tanken bag alle gængse borgerlønsteorier. Beløbet, der afløser alle øvrige offentlige ydelser, skal kun lige række til at sikre borgerens minimale materielle behov.

Aftenens "vinder" er en vis Marc, der har tilmeldt sig projektet online. Han er ikke til stede i salen, men resten af natten handler de fleste samtaler om, hvad jeg ville gøre, hvis min eksistens pludselig

var sikret - og hvordan arbejdsmarkedet, samfundet og samfundsøkonomien ville se ud, hvis alle fik 1.000 euro svarende til cirka 7.500 DKK ind på kontoen hver måned.

Den menneskelige test

Bag projektet står den 29-årige Michael Bohnemeyer, der igennem det sidste års tid har crowdfundet 15 basislønnere fra mere end 20.000 nysgerrige tyskere. Herefter har han givet rub og stub væk til vildfremmede, der kunne tænke sig et års borgerløn. Han har med andre ord taget sagen i egen hånd og er gået udenom den store moderstat, der ellers er tiltænkt at fordele basisindkomsten.

Den tyske presse elsker projektet, så Bohnemeyer er efterhånden vant til at tale i skarpe overskrifter.

- Der er mange forskellige økonomiske modeller, teorier og meninger om, hvilken indvirkning en betingelsesløs grundindkomst vil have på samfundsøkonomien. Min tilgang er nærmere at undersøge den måske største ubekendte faktor i ligningen: Hvordan mennesker reagerer, når deres materielle eksistens er sikret, siger Michael

Bohnemeyer til *Kommunen*.

- Jeg vil ikke bevise noget - jeg vil bare undersøge fænomenet. Der har været sporadiske forsøg med borgerløn i blandt andet Canada og Namibia, men der er meget lidt empiri på området. Vores er selvsagt også begrænset til få samfundsindivider og kun et enkelt år. Men hvis alle de udtrukne for eksempel vælger at tilbringe et år på sofaen, så er det et jo et praj om, at basisindkomst er en dårlig idé.

Ny dansk debat

I Tyskland rammer Bohnmeyers projekt ned i en løbende debat, der holdes i live

i flere netværk, der står for tidsskrifter og konferencer med indspark fra blandt andet filosoffer og økonomer. Samtidig er milliardæren Götz Werner med utallige foredrag, interviews og bogen "1.000 euro til alle" med til at holde basis-gryden i kog. I Schweiz er tanken endnu mere udbredt. Selvom mange økonomer, fagforeninger og integrationsinstanser højlydt ryster på hovedet, står det rige alpeland efter en historisk succesrig underskriftindsamling nu foran en folkeafstemning senest i 2019 om eventuel indførelse af borgerløn.

Med sin omdiskuterede 'Ba-

sisydelse uden modkrav i stedet for kontanthjælp' har Alternativet skabt nyt røre i debatten i Danmark. Som afløsning for kontanthjælpen er der i første omgang kun tale om en meget partiel form for basisløn, men i partiprogrammet lyder det videre:

'På længere sigt ønsker Alternativet en markant forenkling af det nuværende system, så sygedagpenge, arbejdsløshedsunderstøttelse, kontanthjælp og pension erstattes af en basisydelse med mulighed for nogle tillæg afhængigt af borgerens aktuelle situation.'

Selv herfra er der et godt stykke til den reelle basisindkomst for alle borgere. Men netop denne tanke er ved at vinde flere unge tilhængere, hævder Dorte Kolding, formand for den danske gren af borgerlønsbevægelsen Basic Income Earth Network (BIEN).

- Mange ældre kender tanken om borgerløn fra "Oprør fra midten" fra halvfyrdserne, som udtænkte projektet meget venstredrejet blandt andet med omfattende statsliggørelse, siger Dorte Kolding.

- Men ideen om basisindkomst har også en stærk libe-

Basisindkomst

► **Basisindkomst** eller borgerløn er en betingelsesløs grundindkomst, som alle borgere individuelt modtager fra det offentlige uafhængigt af borgerens øvrige indkomst. Den skal erstatte alle hidtidige offentlige pensioner og ydelser og kunne sikre borgerens basale behov.

► **Ideen om basisindkomst** rækker tilbage til renæssancen. Siden da har økonomer som blandt andet Friedrich August von Hayek og Milton Friedman propageret borgerløn i forskellige varianter. Det er blandt økonomer yderst omstridt, hvad en sådan ydelse vil gøre ved samfundsøkonomien i forhold til blandt andet løndannelse, købekraft og konkurrenceevne.

"Mennesket er aktivt af natur. Det handler ikke kun om at dække basale behov, men også om selvudfoldelse og anerkendelse."

Dorte Kolding fra BIEN

ral tone. På arbejdsmarkedet vil det modvirke monopolisme, og som på et velfungerende marked vil der ikke være alt for store forskelle mellem de stærkeste og de svageste. Derfor tror jeg også, at ideen får en bredere appel i dagens Danmark.

Frihed og demokrati

Tilhængerne af basisindkomst deler en grundlæggende optimistisk tro på, at mennesket ikke vil smide sig på sofaen og nyde, at livets opretholdelse er sikret.

- Mennesket er aktivt af natur. Det handler ikke kun om at dække basale behov, men også om selvudfoldelse og anerkendelse, siger Dorte Kolding fra BIEN.

En afgørende pointe i drømmen om basisindkomst er, at den på den ene side skal være universel - både millionæren, den almindelige lønmodtager og den uformuende arbejdsløse skal have den. På den anden side skal den kun udgøre en minimal eksistenssikring. Antagelsen er, at langt de fleste vil stræbe efter yderligere indtægter for at opretholde en vis levestandard og bevægelsesfrihed. For de velhavende vil basisindkomst som et bundfradrag være en kompensation for mistede fradrag. Under alle omstændigheder vil basisindkomsten give individet en enorm frihed, fordi man kan vælge ikke permanent at stille sig til rådighed for arbejdsmarkedet, men i stedet for eksempel leve på en sten, arbejde med selvdefinerede projekter, skabe noget nyt. Det giver en stor grad af frihed til at flytte sig økonomisk i livet. Samtidig kan folk mere fleksibelt vælge, hvordan de vil arbejde: hvornår og i hvilken udstrækning i forskellige livsfaser, mener Dorte Kolding.

- Desuden vil folk få bedre muligheder for at deltage i samfundslivet. Det vil booste både demokratiet, civilsamfundet og sammenhængskraften.

Arbejd, og du skal få

En både økonomisk og social styrke i basisindkomsten ligger ifølge Dorte Kolding i, at det altid kan betale sig at arbejde: Uanset modellen vil du ikke få lønnen trukket fra i din basisindkomst.

- Det vil kunne betale sig både for dem i den laveste ende af lønskalaen og for dem, der i dag står på kanten af eller udenfor arbejdsmar-

kedet. For kontanthjælpsmodtageren ville det med en basisindkomst pludselig være muligt at tage et deltidsjob - og dermed komme ud af rollen som klient. Arbejde vil med andre ord altid kunne betale sig for alle.

I dag er det nemlig et afgørende problem i det danske samfund, at en lille million danskere står helt udenfor arbejdsmarkedet. Og at trykgheden i vores nuværende socialstatsmodel konsekvent opretholdes på bekostning af deres frihed.

- Vi sidder med det her absurde store bureaukrati, som alle vil skære ned på, men det viser sig gang på gang umuligt under det nuværende paradigme. Ofte må borgerne bare blindt stole på deres sagsbehandler, som heller ikke nødvendigvis selv kan gennemskue det. Samtidig tager kontrolltvingen omkring den enorme sum af overførselsindkomster værdigheden fra folk og dræber deres personlige initiativ.

Derfor ser BIEN det som den store mentale øvelse at foretage et paradigmeskift, hvor det ikke kun hedder noget for noget, men også noget for ingenting. Denne frihed vil i deres øjne udløse et enormt vækstpotentiale, som der dog ikke kan sættes kroner og ører på.

Endelig vil det passe godt ind i den skandinaviske velfærdsmodel, mener Dorte Kolding.

- Med de nuværende offentlige ydelser er vi i Danmark tæt på at have basisindkomst, selvom den ikke just er betingelsesløs. Dermed forudsætter en rigtig basisindkomst nærmere en reform end en revolution af vores måde at tænke samfund på. Ved det nuværende sociale sikkerhedsnet er der desværre flere og flere, der falder igennem eller sidder fast. Lad os dog skifte det ud med et fast fundament, som folk kan bevæge sig frit på.

Job som magtfaktor

Engang var vækst noget, der per se skabte arbejdspladser. Den forestilling er nu i opløsning. Efter finanskrisen har vi i Danmark atter oplevet beskeden vækst, men det halter med jobskabelsen, der relativt set omtrent er halveret. Årsagerne ligger især i finanskapitalens øgede betydning og i automatiseringen af ma-

"Vi vil sikre folk - ikke holde dem nede"

Alternativet foreslår en "Basisydelse uden modkrav i stedet for kontanthjælp" og vil på den lange bane erstatte sygedagpenge, arbejdsløshedsunderstøttelse, kontanthjælp og pension med en basisindkomst. Dermed tager partiet kun det bedste fra borgerlønstanden, mener partiets politiske ordfører Rasmus Nordqvist.

Gratis penge

Mathias Irminger Sonne, Berlin
red@kommunen.dk

Alternativet stiler mod en begrænset form for basisløn uden modkrav. Skal dette forehavende munde ud i en omfattende borgerløn?

- I første omgang er vores ambition en reformering af kontanthjælpsystemet. Men på længere sigt ser vi gerne en forenkling af hele vores socialsystem. Vi har det grundlæggende princip, at det ikke kun handler om udgifter, men om investering i mennesker. Lige nu bruges der enorme ressourcer på at kontrollere folk og flytte dem rundt mellem forskellige kasser. Det vil vi ud af til fordel for at forsøge at hjælpe folk i langt højere grad, end man gør i dag.

Læner I jer opad nogle definerede versioner af basisindkomst?

- Vores "basisindkomst uden modydelse" er kun stilet mod folk, der har brug for offentlig forsørgelse. Vi forsøger at udnytte nogle af de store fordele, der ligger i en borgerløn, men siger samtidig, at hvis man har et arbejde og en indtægt, så behøver man ikke denne ydelse. Så vi har lagt os et sted midtmel-

lem uden at gå helt ud i borgerlønnen. Men det er noget, der stadig diskuteres internt i Alternativet - det vil jeg ikke lægge skjul på.

Hvilke kræfter håber I det vil udløse?

- Når man går væk fra kontrolprincippet, begynder folk at byde ind med langt mere som samfundsindivider. Vi hører konstant fra folk på kontanthjælp og andre offentlige ydelser, at de føler sig mistænkeliggjort og overvåget. De mister deres personlige initiativ og drivkraft, fordi de hele tiden bliver slået i hovedet. Hvis de får penge til at leve for og ikke hele tiden skal kæmpe med sagsbehandlere for at opretholde deres eksistensgrundlag, vil det hos de her mennesker udløse en stor energi, som pludselig kan komme samfundet til gode. Det er i bund og grund en inkluderende tankegang, hvor folk ikke holdes nede, men sikres, så de kan blive en aktiv del af samfundet.

Indenfor organisationer for basisindkomst gøres der meget ud af at understrege, at det lige så meget er en liberal som en socialistisk agenda. Hvordan ser I på det?

- Nu går vi jo ikke så meget op i ideologier, så socialisterne og liberalisterne må skændes om, hvilken kasse man vil putte det her i. Vi ser pragmatisk på fordelene ved en basisindkomst. Vi tror på tillidsbaserede systemer fremfor de nuværende kontrolsystemer. Vi tror grundlæggende på, at folk ønsker at være en del af fællesskabet og ønsker at yde noget. Vi tror ikke på, at man kan kontrollere og presse folk ind i nogle job, som ikke

"Det er i bund og grund en inkluderende tankegang, hvor folk ikke holdes nede, men sikres, så de kan blive en aktiv del af samfundet."

nødvendigvis findes. Under den nuværende jobløse vækst overtager teknologien mange job, hvorfor der i fremtiden ikke nødvendigvis vil være en given mængde arbejde til alle. Derfor hænger de her tanker også sammen med vores forslag om en 30-timers-arbejdsuge, hvor vi ser på, hvordan vi kan fordele det arbejde, der faktisk er, på en hensigtsmæssig måde, så alle kan blive delagtiggjort i arbejdslivet.

Hvor stor en del af jeres politik og succes ved valget afhænger af tanken om en basisydelse?

- Vores vælgere stemmer næppe ud fra et enkelt forslag. Men set i sin helhed hænger det sammen med vores alternative måde at se samfundet på og vores bestrebelse på at gøre det bæredygtigt. Jeg tror, at det har overbevist mange, at vi arbejder med en tredobbelt bundlinje, hvor ikke bare det økonomiske, men også det økologiske og i allerhøjeste grad det sociale skal være bæredygtigt. Her er basisindkomst uden modydelse et vigtigt aspekt. Det er unægteligt et opgør med meget af den socialpolitik, der i dag bedrives i Danmark.

Alternativets borgerløn omfatter kun dem, der har brug for den, eksempelvis kontanthjælpsmodtagere og pensionister, fortæller politisk ordfører Rasmus Nordqvist. Foto: Martin Zakora / Polfoto

» Læs mere på side 20

Vind en borgerløn. Michael Bohmeyer har crowdfundet millioner til sit borgerlønsprojekt, der rammer ned i en løbende debat om en 'betingelsesløs grundindkomst' til alle tyskere. Et terningekast afgør, hvem der vinder et års borgerløn svarende til 7.500 kroner om måneden.

Foto: Mathias Irminger Sonne

Basic Income Earth Network (BIEN)

► Basic Income Earth Network (BIEN) er en paraplyorganisation for nationale basisindkomstorganisationer fra 23 lande. Det danske BIEN-netværk kan besøges på www.basisindkomst.dk.

► En tværpolitisk organisation har BIEN ikke fastlagt sig på en specifik finansieringsmodel for eller omfanget af basisindkomsten, men holder fast i, at den skal være ubetinget, individuel, universel og eksistenssikrende.

Af Knud Abildtrup. Uden for referat

Drik vand, få fødderne ned og tal sandhed

Min kone havde under en privat sparekampagne i sin pung et slidt klistermærke med påskriften 'Mådehold'. Efter sigende havde budskabet en vis effekt, men om den reelt førte til ændrede indkøbsvaner står lidt hen i det uvisse. Hvis en notorisk gnier mødte en mærkat med påskriften 'Generøsitet' i sin tegnebog, vil han måske holde endnu mere på pengene, og spørgsmålet er vel i det hele taget, om generelle, opdragende formaninger ikke har det med at blive kontraproduktive?

Et herligt eksempel stammer fra en misbrugskampagne - eller anti-misbrugskampagne, som det vel skulle være - hvor en plakat fra Sundhedsstyrelsen viste en fuld teenager i en indkøbsvogn som illustration til en manende tekst om, hvor mange unge der drikker. Professor Flemming Balvig fra Københavns Universitet har tidligere beskrevet, hvordan mange teenagedrenge vil synes, det kan være ganske skægt at havne i en indkøbsvogn efter en fredag aften i byen - og sejt at fortælle om bagefter - så skræmmeeffekten er til at overse.

Anderledes positive offentlige budskaber så man på posters i Aarhus' gader for få år siden, hvor hovedbudskabet var det enkle 'Drik vand' på baggrund af et foto af et glas vand ... Om det ligefrem får mere aggression end refleksion frem i alle os, som formaningen måske er tiltænkt, tør jeg ikke sige, men er så bred en kampagne, der kunne synes aldeles ligegyldig, ligefrem en offentlig opgave?

Jeg mener: Skilte med 'man må ikke løbe på

gangene', 'græsset må ikke betrædes', og 'sko og støvler må ned fra togsæderne' har det med at råbe på at blive ignoreret. Hvis man i det hele taget er til offentlige formaninger, så taler det i mine øjne for en visuel kampagne, at de rammer bare lidt mere præcist med hensyn til tid og sted.

Flere Tante Sofie'r

I København vil cyklister i denne måned møde opfordringer i form af plakater på busserne som 'kør ikke over for rødt', 'træk cyklen på fortovet' og 'hold til højre', og denne form for offentligt betalt opdragelse har fået sine første kritikere, mens tilhængere ikke ser andre muligheder for at komme storby-cyklisters under til livs.

'Man må ikke skade andre eller sætte livet til, men for øvrigt må man gøre, som man vil'. Sådan brummede politimester Bastian i Kardemomme By, og Tante Sofie stod parat med den direkte opdragelse af børnebogens forbrydere, der både kom i bad og blev sat i arbejde, så de til sidst opnåede social status og umistelig hæder ved at redde papegøjen ud fra det brændende tårn.

Måske er det bare mere frimodighed, civil-courage og nærvær blandt lillebyens og storbyens fodgængere, passagerer og cyklister, der skal til? At sidemanden ganske enkelt beder teenagepigerne fjerne støvlerne fra sæderne, virker. At man stiller vandkander frem mellem øl, vin og snaps, virker. Og så ved jeg godt, det nok er sin sag at stille sig i vejen for en cyklist på fortovet.

"Og hvis det ikke kan være anderledes, så er det forfriskende med et glimt i øjet, hvis der absolut skal kommunikeres visuelt med gode ideer til hensigtsmæssig adfærd i det offentlige rum."

Og hvis det ikke kan være anderledes, så er det forfriskende med et glimt i øjet, hvis der absolut skal kommunikeres visuelt med gode ideer til hensigtsmæssig adfærd i det offentlige rum: Når de yngste og stærkeste tituleres 'gentlemen' og i Aarhus opfordres til at bruge de øverste etager i cykelstativer, så de ældste uden så mange kræfter kan bruge nederste etage.

Her kan man ikke udelukke, at en og anden cyklist faktisk bliver mindet om noget, man ikke havde skænket en tanke i travlheden. Og det samme gør sig - utroligt nok - nok gældende, når der på S-tog står, at passagererne først skal ud af toget, før folk på perronen kan kom-

me ind. Når der på en skraldespand står 'kast og ram - eller prøv igen', lever det også for mig at se op til kravet om at få bare et lille skævt smil frem. Og det kan måske give gode ideer til en replik i forbifarten, når det er på sin plads.

Og måske er det også det, der skal til, når Bo Smith-udvalget lægger op til kodekser for god stil blandt topcheferne, hvor det ikke bare handler om at ramme skraldespanden eller slukke mobilen i en stillekupé: 'Ret ryggen og tal sandhed' er jo nok for virkelighedsfjernt - men hvad skal der så stå i flammeskrift over chefkontoret, uden at det får den modsatte effekt? Læserne må hjælpe. ●

« Fortsat fra side 19

nuelle job, hvor IT-udviklingen og teknologiseringen spås at fjerne yderligere titusindvis af job. Samtidig peger mange danske økonomer samstemmende på, at de nye danske arbejdspladser hovedsageligt opstår hos mindre, nystartede virksomheder.

Denne overordnede udvikling mod jobløs vækst vil i Dorte Koldings øjne med tiden gøre en eller anden form for borgerløn direkte nødvendig.

- Vi har åbenlyst ikke mere brug for så mange hænder. I stedet for at drosle arbejdstiden ned og sikre alle, vælger man i dag at forbeholde arbejdet for de heldige tre fjerdedele. Arbejde bliver i stadig højere grad til en magtfaktor, som vil afkoble en stadig større klasse, hvis udfoldelse holdes nede med stærkt kontrollerede sociale ydelser, siger BIEN-formanden.

- Derfor vil der blive brug for at foretage en afkobling af den nuværende direkte sammenhæng mellem arbejde og penge.

Et yderligere argument er i hendes øjne, at iværksætterkulturen vil få en vigtig saltvandsindsprøjtning som vækst- og jobskaber. Oven i hatten vil de "mindre kvalificerede hænder", som der i stadig ringere grad er brug for, have bedre muligheder for at videreudanne sig.

Men hvad så med dem med de mange - undskyld udtrykket - lavtlønnede lortejob, der stadig findes derude? Hvem vil nogensinde udføre dem, hvis man i stedet kan få penge for at ligge på sin IKEA-sofa og spise ALDI-mad?

- Det er et svært punkt. Men jeg tror, at den teknologiske udvikling vil udrydde mange af de job. Ellers må vi have lønningerne markant op ved disse funktioner, siger Dorte Kolding.

Altså en statslig styring af lønforholdene?

- Nej, det skal markedskræfterne i samspil med fagbevægelsen nok også kunne regulere. Det tror jeg helt sikkert.

Penge nok til alle?

Argumenterne lyder forjættende. Men som med samtlige utopier, der i verdenshistoriens løb har forsøgt at skabe en bid af paradiset på jord, er der et afgørende hul i drømmen om betingelsesløs basisindkomst: finansieringen.

En lang række økonomer har regnet på mulige modeller, og Dorte Kolding er den første til at indrømme, at selv de aktuelle beregninger fra den danske gren af BIEN ikke er skudsikre på grund af de mange ubekendte faktorer.

Som tværpolitisk organisation har BIEN ikke lagt sig fast på hverken finansieringsmodeller eller ydelsens omfang og graduering igennem livet. En gængs dansk version opererer dog med, at alle borgere

over 18 år skal have 10.000 kroner kvit og frit ind på kontoen hver den første, mens mennesker uden arbejdsevne skal kompenseres yderligere. Selvom basisindkomsten skal afløse alle overførselsindkomster fra for eksempel børnepenge over SU og kontanthjælp til pension, vil en basisindkomst i dette omfang koste cirka 150 milliarder kroner mere, end samtlige overførselsindkomster koster statskassen i dag.

- Hvis man inddrager alle overførselsindkomster og støtteordninger fra vugge til krukke, så mangler vi faktisk kun cirka en fjerdedel for at dække en basisindkomst til alle op til fattigdomsgrænsen, siger Dorte Kolding.

- Resten af finansieringen afhænger af skattetekniske spørgsmål, som politikerne må tage fat i. Det kunne - mod nedsættelse af skatten på arbejde - indbefatte fuld grundskyld, nedsættelse af lønninger og modsvarende arbejdsgiverafgifter, totaloprydning i skattefradragene, beskatning af finansielle transaktioner, bekæmpelse af skatteunddragelse og måske en eller anden form for topskat, mener Dorte Kolding.

Lang og ukendt vej hjem

Den voldsomme reduktion af dyrt bureaukrati i den offentlige sektor vil samtidig bidrage til at finansiere basisindkomst til alle. I sig selv er projektet dog ikke negativt overfor statens rolle.

- Der vil stadig være en stor

"På den helt lange bane handler det ikke om økonomiske detaljer, men om de store rammebetingelser og hvad mennesket er for et væsen. Her peger alt i mine øjne mod en basisindkomst."

Dorte Kolding fra BIEN

offentlig sektor i Danmark, hvor målet må være, at de offentligt ansatte skal tjene omtrent det samme som i dag - altså ikke for eksempel 10.000 borgerlønskroner oveni deres nuværende månedsløn; det ville ikke være hensigtsmæssigt. Hvis det bliver vejen, vil det få en afsmittende virkning på de private lønninger og dermed øge landets konkurrencedygtighed.

Selvom ideen om basisindkomst er såre simpel, viser dette eksempel, hvor voldsomt den ville gribe ind i arbejdsmarkedet og løndannelsen. Dertil kommer, at folk med sikringen af livets ophold vil få et markant mere frigjort - og dermed måske også langt mindre forpligtende - forhold til lønarbejde.

- Fagbevægelsen får helt sikkert noget af en opgave med at holde lønningerne oppe. Men omvendt vil løn-

presset øge vores konkurrenceevne, siger Dorte Kolding.

Hvad langtidseffekterne er af den umiddelbart øgede købekraft ved indførelse af borgerløn, og om det vil medføre øget inflation, er for Dorte Kolding "meget svært at overskue på forhånd".

- Jeg ved ikke, om der er nogen økonomer, der med sikkerhed kan sige noget skudsikkert om det. Men indenfor bevægelsen 'Gode penge' peger økonomer på, at penge-skabelsen skal føres tilbage til Nationalbanken og bringes under statens kontrol, inden man indfører basisindkomst. Det vil være afgørende for at stabilisere og styre økonomien.

Netop her synes drømmens største svaghed at ligge: At målet er klart, men vejen så uforudsigelig og stenet, at alt, hvad vi har bygget op, kan gå tabt på vejen.

- Jamen, det gjaldt jo også

for velfærdssamfundets opbygning og udvikling. Hvis du kigger et par generationer tilbage, kendte vi jo heller ikke effekterne på forhånd. Derfor skal basisindkomstens byggesten heller ikke behandles som helligdomme, men tilpasses alt efter deres virkninger, siger Dorte Kolding fra BIEN og tilføjer:

- På den helt lange bane handler det ikke om økonomiske detaljer, men om de store rammebetingelser og hvad mennesket er for et væsen. Her peger alt i mine øjne mod en basisindkomst.

Mens de økonomiske rammer for indførelsen af basisindkomst forbliver mudrede, peger Michael Bohne Meyers hjemmelavede borgerlønsforsøg i Berlin på, at den moderne borger måske er moden til at lade sin eksistens sikre betingelsesløst. Blandt de hidtidige borgerlønsvindere vil en kvinde skifte sit lønarbejde ud med opstart af eget firma og en tidligere callcentermedarbejder tager nu en pædagoguddannelse, mens en ung mand vil konvertere sin hobby til sit levebrød.

- Jeg havde ingen idé om, hvad folk kunne finde på. Det har vist sig at være yderst individuelt, siger Michael Bohne Meyer.

- Det er jo kun et vist udsnit af befolkningen, men indtil videre er der ingen, der smækker benene op og ingenting laver. ●

Send debatstof til os:

Debatindlæg må højst være på 2.500 tegn inkl. mellemrum. **Kronikker** skal være på mellem 5.500 og 7.500 tegn inkl. mellemrum. Kronikker skal udstyres med et vellignende portræt. **debatognavne@kommunen.dk**

16

sigtelser for menneskesmugling har politiet rejst siden 6. september.

Kilde: Politico.dk

Ingen grøn omstilling uden vores kommuner. En ny grøn kurs vil være et kæmpe svigt overfor de mange lokale kræfter, der er motor i omstillingen.

Vi er mange, der drømmer om en fremtid uden kul og olie. En fremtid, hvor der er taget hånd om klimaet, og vores børn har mindst lige så gode muligheder for at leve et godt liv, som vi selv har haft. Kort sagt en drøm om en grøn fremtid for vores land og for vores klode.

Som klima- og energiminister og udenrigsminister de seneste fire år skulle man synes, at jeg har haft ret stor mulighed for at kunne realisere min drøm. Og ja, jeg har haft det privilegium at indgå danmarkshistoriens vel nok bredeste og mest ambitiøse energiforlig. Sammen med et bredt flertal i Folketinget har jeg som klima- og energiminister sat ambitiøse klimamål for Danmark. Og som udenrigsminister har jeg fortalt vidt og bredt om det danske eksempel verden over. Til stor inspiration både nær og fjern. Der er ingen som helst tvivl om, at Danmarks førerposition på det grønne område giver os større indflydelse og større eksportmuligheder, end vores beskedne størrelse berettiger til. I min tid som udenrigsminister besøgte jeg ikke et eneste land, uden at jeg blev spurgt til det danske eksempel og mulighederne for et partnerskab på det grønne område.

Jeg er med andre ord stolt over af at have været en del af Radikale Venstres tid i regering de seneste fire år, hvor vi har sendt den grønne omstilling af Danmark tilbage på rette spor. Men vi glemmer alt for ofte, at de konkrete forandringer skabes af nogle helt andre et helt andet sted. Man kan formulere nok så mange mål som minister, men hvis de ikke bliver ført ud i livet, kommer de aldrig til at gøre den forskel, vi drømmer om. Og mange af de ideer og mål, vi når frem til, er inspireret af de handlinger og initiativer, der tages af borgere, virksomheder og - ja, kommuner på lokalt niveau.

Derfor vil jeg gerne sende en varm tak til Danmarks kommuner. I knokler daglig for at gøre vores grønne drømme til virkelighed. Hver eneste dag sveder I for at sejle jeres egne og andres skibe sikkert i land. I arbejder med den virkelighed og den forandring, som vi mestendels beskæftiger os med bag vores skriveborde. I gør drømme til virkelighed. Jeres indsats har skabt det solide fundament, som jeg gennem mine seneste år som udenrigsminister har stået på skuldrene af, når jeg har rejst rundt i verden og med stolthed taget imod roser for vores store indsats for den grønne omstilling.

Enhver dansk minister på dette område - det være sig klima- og energiminister, handels- og udviklingsminister eller udenrigsminister - står på skuldrene af det enorme arbejde, som de lokale kræfter udfører hver dag. Kommunerne trækker et kæmpe læs i denne grønne omstilling. Og det giver rigtig god mening. For den grønne omstilling er en god forretning for Danmark - ikke mindst lokalt, hvor den grønne omstilling skaber job, vækst og udvikling.

1 ud af 25 på en midtjysk villavej er ansat i vindmølleindustrien. Jo flere grønne løsninger vi producerer og eksporterer, desto flere grønne danske job skaber vi. Med et globalt marked for klima- og miljøløsninger i kraftig vækst er der et enormt potentiale i at skabe vækst og arbejdspladser i hele Danmark ved

FOTO: POLFOTO

”Den nye regering svinger den store sparekniv over klima- og miljøområdet. Visioner skrinlægges, mål gøres mindre ambitiøse, og vigtige projekter skrottes. At sænke reformtempoet, som Venstre ynder at gøre, vil sætte den grønne omstilling i stå.”

netop at satse grønt. Siden 2010 er eksporten af grøn energiteknologi steget med cirka 13,6 milliarder kroner. Det svarer til cirka 25.000 nye industrijob. En stor andel af disse job findes i Danmarks yderområder.

Vores yderområder lever faktisk i høj grad af den grønne omstilling. Derfor må vi ikke slippe den grønne speeder nu. Danmark har bevæget sig ind i et økonomisk opsving efter mange års økonomisk krise. Det opsving skal være et opsving for hele landet og ikke kun for landets største byer. Og statens investering i grøn omstilling er et afgørende skridt i den rigtige retning til glæde for erhvervslivet og ikke mindst de mange danskere, som vil opleve, at der er flere job at søge i yderområderne.

Månelandingsprojekt

Men den nye Venstre-regering er desværre i gang med at afklæde sig Danmarks grønne førertrøje og smide den grønne omstilling på gulvet. Den nye regering svinger den store sparekniv over klima- og miljøområdet. Visio-

ner skrinlægges, mål gøres mindre ambitiøse, og vigtige projekter skrottes. At sænke reformtempoet, som Venstre ynder at gøre, vil sætte den grønne omstilling i stå. Regeringen mener ikke, vi har råd til at gå forrest på det grønne område. Jeg mener ikke, vi har råd til at lade være. Hverken af menneskelige, miljømæssige eller økonomiske årsager.

Samtidig vil en ny kurs på det grønne område være et kæmpe svigt overfor de mange lokale kræfter, der har udgjort motoren i omstillingen. Vi skylder de kommuner, virksomheder og organisationer, som har satset på at foretage langsigtede investeringer i den grønne omstilling, at fortsætte vores ambitiøse grønne kurs, så deres flid og fremsynethed ikke har været forgæves. Kommunerne fortjener, at vi politikere står ved de mål, vi i fællesskab har sat - og fremmer den grønne omstilling, der skaber lokale arbejdspladser.

Danmarks andel af verdens samlede CO2-udledning er forsvindende lille, men det fritager os ikke for ansvar. Hvis alle sad med hænderne i skødet, blev klodens klimaproblemer

aldrig løst. Danmarks ambitiøse indsats har enorm symbolsk og politisk værdi og bidrager til at presse resten af Europa til at vedtage mere visionære fælles mål for CO2-reduktion og vedvarende energi. Vi gør en forskel i EU, og EU gør en forskel i verden.

Vi kan ikke ændre verden alene, men sammen kan vi gøre en forskel. I forvejen hviler verdens øjne positivt på den grønne danske energipolitik, der aftvinger respekt og i disse år kopieres i mange lande, netop fordi vi har bevist, at grøn energi og sund økonomi kan forenes og ovenikøbet skaber arbejdspladser. Det har stor betydning for andre lande, når de kan se, at vi i Danmark gør os helt fri af kul og olie - uden at gå på kompromis med vores velfærd og forbrug. Det er mere værd end 100 internationale klimaforhandlingsrunder. Opgaven er at få andre lande op på dansk niveau - ikke omvendt. Derfor er det afgørende, hvilke signaler Danmark sender forud for den forestående COP21.

For hvis ikke vi tager klimaudfordringerne alvorligt nu og løser dem, har vi videnskabens ord for, at de bliver umulige at løse - og ekstremt dyre at rydde op efter. Derfor skal vi ændre kurs. Det er vor generations månelandingsprojekt. Vi er den første generation, der for alvor mærker konsekvenserne af klimaforandringerne. Og samtidig den sidste generation, der selv står med løsningen i vores hænder. Den luksus vil kommende generation ikke have. Derfor skal vi handle. Nu. Det handler om vores børns fremtid. Radikale Venstre vil ikke efterlade regningen i børneværelset - men tage ansvar, mens tid er.

Global grøn omstilling

Den grønne førerposition, som regeringen i disse dage gambler med, kommer ikke af sig selv. Den kræver brede, ambitiøse forlig, som jeg kun kan finde argumenter for at indgå. Udover menneskelige og miljømæssige argumenter ligger de økonomiske incitamenter lige til højrebenet. Den grønne omstilling er ikke en klods om benet på danske virksomheder. Tværtimod mener jeg, at den grønne omstilling skaber mere konkurrencedygtige virksomheder, der bruger færre ressourcer, ligesom den giver danske virksomheder styrkepositioner indenfor energi- og miljøteknologi, som vi kan eksportere. Vi har verdens bedste erhvervs-klima. Samtidig fører vi verdens mest ambitiøse klimapolitik. Den grønne omstilling er altså både en god forretning for det brede udsnit af danske virksomheder, der er langt mere energieffektive end deres udenlandske konkurrenter, og for de virksomheder, der udvikler løsninger til den globale grønne omstilling.

Men det er afgørende for grønne virksomheder, at de kender deres rammer. Ligesom det er for vores kommuner. Derfor må vi politikere tage ansvar og være garant for vished og stabilitet. Vi må ikke svigte i forhold til kommuner og virksomheders stærke indsats, som Venstre gør, når de nu er ved at sætte det hele over styr.

Jeg er overbevist om, at en grøn fremtid er en bedre fremtid - derfor skal vi fortsætte den ambitiøse grønne linje for Danmark. ●

Af Martin Lidegaard (R), MF, tidligere klima- og energiminister og udenrigsminister.

Send navnestof til os:

Skriv til os, hvis karriereskift eller lignende skal nævnes her på siderne. Husk at medsende et vellignende portræt.
 debatognavne@kommunen.dk

"Jeg er som justitsminister fuld af beundring over den måde, dansk politi har håndteret situationen. Ingen i Europa har håndteret situationen bedre. Second to none."

Søren Pind (V), justitsminister, på et pressemøde om politiets håndtering af flygtninge og migranter i Danmark.

Ny på tinge: Peter Hummelgaard Thomsen

"Jeg skal undgå unødige konfrontationer"

Diskussionsgenet er stærkt hos Peter Hummelgaard Thomsen (S), der skal kæmpe for at lære at få reel politisk indflydelse og undgå unødige slagsmål.

Af Jonas Sloth Bach
 jonas@kommunen.dk

Hvad fik dig til at gå ind i politik?

Jeg er opvokset i en boligblok og et område, hvor folk tilhører den gruppe i samfundet, der har de laveste lønindkomster, korteste uddannelser og hårdeste arbejdsforhold. Det gav mig en social indignation fra barnsben. Op til 2001-valget bemærkede jeg et massivt skift væk fra at stemme socialdemokratisk. Det var det, der fik mig til at melde mig ind hos Socialdemokraterne og blive aktiv i DSU, for jeg var sådan set meget stor fan af Poul Nyrup Rasmussen, og jeg vidste i hvert fald, at jeg var socialdemokrat.

Hvad fik dig til at beslutte at stille op som folketingskandidat?

Jeg har aldrig engageret mig i politik med det formål at skulle i Folketinget. Det tror jeg simpelthen ikke kan være motivationen, når man er så ung, og det var det heller ikke, da jeg blev formand for DSU. Det er en kombination af at blive mere sulten efter indflydelse og ønsket om at se resultater i stedet for ord i avisspalter, der har givet mig lyst til at stille op til Folketinget, og så har jeg fået utallige opfordringer til det.

Hvad er din største styrke som politiker?

Jeg tror, min største styrke er, at jeg har en meget klar idé om, hvem jeg gerne vil repræsentere nu, hvor jeg er blevet valgt ind. Jeg har ingen overfladisk idé om at være noget for alle på én gang, og jeg tror, man er nødt til at gøre sig klart, hvem man vil arbejde for, og det har jeg gjort.

Hvad er din største svaghed som politiker?

Hvis jeg skal være ærlig, så tror jeg, det er, at jeg faktisk godt kan lide slagsmålet, diskussionerne og konfrontationerne med mine modstandere. Det kan nogle gange føre

ILLUSTRATION: JENZ KOUDAHL/SPILD AF TID

til, at man kommer til at op-søge konfrontationer, hvor det ikke er nødvendigt. Det skal jeg kæmpe for at undgå.

Hvad kan du som person bidrage med som folketingsmedlem?

Jeg håber i høj grad, at jeg kan komme til at bidrage ved at tage en masse skarpe debatter med vores modstan-

dere og være med i en idépolitisk udvikling og diskussion om, hvor Socialdemokraterne skal placere sig i et forandret politisk og økonomisk landskab. Forhåbentlig kan jeg også bidrage til at sætte ord på den utryghed og frustration, som især mange lavtlønnede og kortuddannede har oplevet siden 2008.

Hvad skal du kæmpe mest for at lære som folketingsmedlem?

Det bliver helt klar at lære, hvordan man rent faktisk får reel indflydelse. Jeg har gennem mange år lært at få indflydelse på den politiske debat, men det er endnu vigtigere at lære at præge beslutningsprocessen, så man kan skabe resultater og forandringer, som folk kan mærke ude i virkeligheden. På det område er jeg helt og aldeles blank, men det er også noget, jeg har megen tålmodighed med og ser meget frem til.

ger, som folk kan mærke ude i virkeligheden. På det område er jeg helt og aldeles blank, men det er også noget, jeg har megen tålmodighed med og ser meget frem til.

Hvor er der efter din mening mest brug for at ændre ved den måde, som folkestyret i dag fungerer på?

Jeg synes, at Christiansborg

Blå bog

- ▶ Født 17. januar 1983 i Kastrup på Amager.
- ▶ Uddannet jurist på Københavns Universitet.
- ▶ Formand for DSU 2008-12.
- ▶ Vinder af DM i Debat på Folkemødet 2011.
- ▶ Ved folketingsvalget 2015 høstede han 5.065 personlige stemmer i Københavns Storkreds og fik dermed Socialdemokraternes 2. kredsmandat.

kan have en tendens til at lukke sig meget om sig selv. Det gælder både i forhold til nogle af den meget konkrete utryghed, som folk kan have, der ikke bliver adresseret, men det gælder også de taktiske og strategiske logikker. Jeg tror, at rigtig mange mennesker sidder måbende som tilskuere overfor det, der foregår på Christiansborg. Der er en udfordring med ikke at lukke sig om sig selv.

Det er vigtigt, at man bliver dygtigere til at se på de udfordringer, som folk rundt om i samfundet oplever.

Hele Slotsholmen har en forbandet forpligtelse til at åbne øjnene for de forhold, der ændrer sig på arbejdsmarkedet og i geografien.

Hvad er din hovedinteresse udover politik?

Forhåbentlig kan jeg blive ved med at være fast mand på sydsiden på Brøndby Stadion. Og så håber jeg fortsat, at jeg får tid til vennerne og de nærmeste relationer.

1000

millioner kroner vil Socialdemokraterne tilføre de danske kommuner til sagsbehandling på børneområdet.

Kilde: Ritzau

Politisk kalender

» Læs hele kalenderen på dknyt.dk

26.-27. SEPTEMBER 2015

Enhedslistens årsmøde 2015

Enhedslisten afholder årsmøde. Grønnemose Skole, Gladsaxe

29. SEPTEMBER 2015

DI Topmødet

Dansk Industri holder generalforsamling. Blandt talerne er statsminister Lars Løkke Rasmussen (V), finansminister Claus Hjort Frederiksen (V) og tidligere manager for Manchester United F.C. Sir Alex Ferguson.

Det Kongelige Danske Musikkonservatoriums Koncertsal, Frederiksberg C

29. SEPTEMBER 2015 OG 1. OKTOBER 2015

KL's personalejuridiske fagkonference 2015

På KL's personalejuridiske fagkonference vil følgende blive diskuteret: Både i arbejdstiden og i fritiden færdes medarbejderne på de sociale medier. Nogle kommuner har udarbejdet retningslinjer, andre har ikke. Hvor tæt kan og må den offentlige leder gå på den enkelte medarbejders færden på de sociale medier, hvilken betydning har retningslinjer, og hvad med ytringsfriheden og privatlivets fred?

29. september 2015: Hotel Koldingfjord

1. oktober 2015: IDA's Mødecener, København

29. SEPTEMBER 2015

Åbent samråd om blandt andet Odenses håndtering af besparelser på børne- og ungeområdet

Social- og Indenrigsudvalget har kaldt social- og indenrigsminister Karen Ellemann (V) i åbent samråd for at redegøre for:

- om det er i orden, at Odense Kommune bevidst bryder loven i forbindelse med ulovlige økonomiske besparelser på børneområdet på bekostning af udsatte børn og unge - og hvilke konsekvenser det vil få for et byråd, hvis det bevidst træffer en afgørelse, der bryder loven. Ministeren skal desuden svare på, hvordan hun vil sikre, at andre kommuner ikke træffer samme type af ulovlige afgørelser.
- om det er i strid med lovgivningen, at kommuner fratager udsatte borgere deres hjælp og støtte, mens der verserer en klagesag. Og hvad ministeren vil gøre for at sikre, at kommunerne ikke fratager hjælpen med et økonomisk incitament for øje, og om ministeren agter at sanktionere kommunerne, såfremt det finder sted.
- om kommunerne har efterlevet det hyrdebrev (en orienterende meddelelse, i dette tilfælde fra ministeren til kommunerne, red.), som kommunerne har modtaget, og hvilke løsningsmuligheder ministeren har iværksat for at undgå, at borgere bliver frataget deres hjælp, så kommunerne opnår en besparelse.

Samrådsspørgsmål A er stillet efter ønske fra Laura Lindahl (LA) og samrådsspørgsmål B og C efter ønske fra Karin Nødgaard (DF).

1-133, Christiansborg

30. SEPTEMBER 2015

Åbent samråd om omfanget og konsekvenserne af dagpengereformen

Beskæftigelsesudvalget har kaldt beskæftigelsesminister Jørn Neergaard Larsen (V) i samråd for blandt andet at redegøre for omfanget og konsekvenserne af dagpengereformen for de mange tusinde mennesker, der har mistet og fremover vil miste deres dagpengere, herunder ikke mindst for konsekvenserne for de mennesker, som mister arbejdsmarkedsydelse og kontantydelse. Udvalget har endvidere bedt ministeren redegøre for, hvad han vil gøre her og nu for at hjælpe disse mennesker.

Beskæftigelsesudvalgets samrådsspørgsmål er stillet af Finn Sørensen (EL).

2-080, Christiansborg

Kommuner

FAVRSKOV

Venstre klar med ny spids i Favrskov

Tidligere borgmester Anders G. Christensen (V) trak sig i november 2013 som sit partis spidskandidat efter at have tabt to byrådsvalg til den nuværende borgmester Nils Borring (S). Nu afløses han af gruppeformand **Flemming Nørgaard**, der næste gang skal skaffe borgmesterposten tilbage, skriver Midtjyllands Avis. Nørgaard har ingen modkandidater til posten, så det bliver en formssag at placere ham på den post ved et partimøde 1. oktober. Flemming Nørgaard stod ved KV13 som nummer to på V-listen og fik 665 personlige stemmer, mens Anders G. Christensen fik 2.772. Nils Borring blev den helt store topscorer med 6.366 personlige stemmer - lige knap hver fjerde stemme.

MORSØ

Morsøs topchef på pension

Per Flemming Laursen, kommunaldirektør i Morsø Kommune, går på pension ved årets udgang, når hans åremålsansættelse udløber, skriver Danske Kommuner. Han har været Morsøs kommunaldirektør siden foråret 2005. Per Flemming Laursen var konstitueret kommunaldirektør i Skive Kommune fra september 1999 indtil sin tiltræden som vicekommunaldirektør og chef for området økonomi og udvikling i april det følgende år. Det var fra denne stilling, at han i 2000 overtog stillingen som kommunaldirektør i Sallingsund. Ved strukturreformen i 2007 blev Sallingsund en del af den nye Skive Kommune, men allerede i maj 2005 rykkede Per Flemming Laursen over sundet til stillingen som kommunaldirektør på Mors.

NÆSTVED

Arkitekt ny direktør

Fra 1. november skifter **Sven Koefoed-Hansen** sit kontor på Østerbro ud med et kontor på rådhuset i Næstved. Byrådet har netop besluttet at ansætte ham som direktør i Næstved Kommune med ansvar for det tekniske område. Sven Koefoed-Hansen har hidtil haft en karriere indenfor staten - både som kontorchef og som vicedirektør. Han har desuden god erfaring med at stå i spidsen for en stor driftsorganisation, og han er ikke bange for at trække i støvler-

ne for at komme ud og snakke med folk.

Direktørstillingen har været opslået ad to omgange. Anden gang kom der ikke færre end 37 ansøgere, hvoraf en stor del var særdeles kompetente. Sven Koefoed-Hansen er 59 år og oprindelig uddannet arkitekt fra Kunstakademiets Arkitektskole. Han har tidligere været kontorchef i flere forskellige styrelser samt vicedirektør i Naturstyrelsen.

DKJOB

Direktør med ansvar for familie- og uddannelsesområdet - genopslag, Solrød Kommune

Kan du fortsat skabe resultater i en effektiv og moderne kommune?

Ansøgningsfrist: 22/10/2015

EU-konsulent til KL's kontor i Bruxelles, KL

Befinder du dig godt i et internationalt miljø, og har du lyst til at arbejde med at varetage kommunernes interesser overfor EU-systemet? Så er jobbet som KL's nye EU-konsulent i Bruxelles måske noget for dig.

Ansøgningsfrist: 08/10/2015

Kvalitetschef på Aarhus Universitetshospital, Region Midtjylland

Drømmer du om at stå i spidsen for Aarhus Universitetshospitals kommende strategi på kvalitetsområdet?

Ansøgningsfrist: 30/09/2015

Fagchef, Tønder Kommune

Fagchef for Sundhed og Arbejdsmarked. Kan du videreføre en spændende udvikling?

Ansøgningsfrist: 30/09/2015

TØNDER KOMMUNE

Direktør, Tønder Kommune

Direktør for Børn og Skole, Kultur og Fritid. Vil du gøre en forskel?

Ansøgningsfrist: 30/09/2015

Direktør, Nyborg Kommune

Direktør med ansvar for: Skole- og Dagtilbud, Kultur og Fritid, Social samt Beskæftigelse (Jobcenter). Kan du tage lederskabet på dig?

Ansøgningsfrist: 30/09/2015

Se alle aktuelle stillinger på www.dknyt.dk/stillinger

Hele Danmarks mødested

- 426 hotelværelser med over 750 senge
- 650 overvågede, gratis P-pladser
- Tæt på motorvej og banegård

Book nu!
Vi hjælper dig sikkert videre.

MØDER & KONFERENCER
DIN SIKKERHED

Sikkerhed - med et smil

NYBORG STRAND®
HOTEL OG KONFERENCECENTER

Østerøvej 2, 5800 Nyborg Tlf. 65 31 31 31 nyborgstrand.dk

Lundgaard Konsulenterne

- Rekruttering af ledere og nøglemedarbejdere
- Visions- og strategiprocesser for den politiske- og administrative ledelse
- Netværksanalyse - vi kan vise hvordan organisationen i *virkeligheden* arbejder sammen
- Udvikling af ledere og ledergrupper - med eller uden typeprofilværktøjer
- Sparring/coaching med toppolitikere og ledere

www.lundgaard-konsulenterne.dk

Af Anders Hougaard. Lektor Lyns nedslag

Astro-Andreas er teknologiens trojanske roligan

Medielandet lagde sig ned i klaphatsekstase over, at Danmark endelig fik en repræsentant i rummet, altså som nation nummer 39 i verden efter lande som Slovakiet, Mongoliet og Afghanistan og 54 år efter Jurij Gagarin. Selveste statsministeren blev live-transmitteret i rørstrømsk og benovet samtale med Astro-Andreas. Dagblade og TV-stationer pumpede deres hjemmesider op med 360 graders dækning af alt fra Astro-Andreas' mors skuffelse over mængden af flammer under rumraketten til toiletforholdene på Den Internationale Rumstation. DR havde tilsyneladende sluppet Ramasjangs kreative hold løs på deres hjemmeside, hvor en lille, nuttet astronaut blandt andet suste rundt i vægtløs tilstand. Live-transmissioner fra Den Internationale Rumstation var pyntet med svævende hoptimister og landskamptrøjer. Og landets fremmeste nyhedsprogrammer lagde gulv til ømme samtaler mellem Astro-Andreas og hans mor og hustru. Højtflyvende, multinational, billionkroners højteknologi og cutting edge-forskning blev pakket ind i et svøb af jordnært og følelsesvedkommende familieeventyr og jubelglad landskampstemning. Mediedækningen af Astro-Andreas' rumfærd var så intens og detaljeret, at selv ikke 50 teenagepiger fra Brønshøj tilsammen ville kunne opdatere deres Facebook-side med højere frekvens af lige gyldig information.

Og derudover blev der artigt holdt mikrofon for forskere og ingeniører, der betonedede den store vigtighed af Astro-Andreas' og alle hans kollegers arbejde. Dækningen af Astro-Andreas' rumfærd var blottet for kritik - altså rigtig seriøs kritik. Og hvordan i alverden skulle man også kunne kritisere noget, der tilsyneladende er så velmenende, velgørende, veludført og ikke mindst overvældende imponerende? Det kan man og skal man, fordi Djævlens vigtigste trick som bekendt er at overbevise verden om, at han ikke findes. I forhold til teknologi udmøntes Djævlens trick i en usynlig hånd, der påvirker tanke og opfattelse ved det forhold, at teknologien i sig selv udgør en ofte undervurderet eller helt overset tanke- og handlingsregulerende niche.

Fundamental fejlsluttelse

Ifølge en populær opfattelse er det mennesker, der styrer teknologien, og ikke omvendt. Stjerneeksemplet på denne fundamentale fejlsluttelse finder vi hos National Rifle Association i USA. "Guns don't kill people, people kill people" lyder deres fortærskede slogan. Argumentationen bygger på den præmis, at mennesker er mennesker, uanset hvilket teknologisk miljø de proppes ned i. Mordere vil altid finde måder at dræbe på, og gode mennesker vil aldrig dræbe nogen, uanset hvor mange lettilgængelige våben de omgives af. Men sådan er relationen mellem mennesker og teknologi ikke. Våbnet dræber naturligvis ikke af sig selv, og i den forstand holder sloganet logisk. Men idet et skydevåben bringes ind i billedet, forandres verden fundamentalt. Nu bliver det til en verden, i hvilken helt nye muligheder og helt nye trusler byder sig til. Hurtig, effektiv og konsekvent vold bliver mulig, og muligheden bliver en del af hverdagen.

Teknologi får mennesker til at tænke anderledes og betragte deres muligheder, begrænsninger og ikke mindst hinanden i et nyt lys. I princippet kan vi selv bestemme, hvordan vi vil bruge teknologien, men idet den findes i

"Astro-Andreas er så god, så dygtig og så rigtig, at det kun kan være godt og vigtigt - det, der kommer ud af rumfærden," problematiserer Lektor Lyn i denne uge.

Foto: Polfoto

verden, ændres rammerne for den måde, vi kan tænke på verden på. Og når en teknologi bliver anvendt og integreret i et samfund, fortrænges muligheden for alternativer efterhånden. Den teknologisk forandrede verden ændrer dem, der bor i den. Eller som Father John Culkin opsummerede en central, gennemgående indsigt i medieteorikeren Marshall McLuhans arbejde: "Vi giver form til vores redskaber, og bagefter giver de form til os". Men som sagt er Djævlens hånd ofte usynlig. Og det giver let spil for forskere, der bliver spurgt om relevansen af at smide billioner af dollars efter rumfart. De behøver bare pege på ting som satellitter og mobiltelefoner og påpege sådanne teknologiers fundamentale rolle i vores samfund. Er vi da ikke afhængige af sådanne teknologier? Jo! Men det skyldes netop ikke, at menneskeracen ikke kan leve lykkeligt uden dem. Det skyldes, at deres fremkomst har vendt op og ned på vores verden, at vi med dem er blevet afhængige af

dem og nu vil betragte alternative verdener som verdener, der mangler disse ting. Og derfra er det ligetil at slutte, at rumfarten vil skabe flere ting, som vi allerede ved nævnelser af dem ikke kan forestille os at leve uden. At sige nej tak til rumfart kan dermed hurtigt blive sidestillet med at sige nej tak til nødvendige opfindelser, selvom det faktisk ofte er opfindelserne, der med deres tilblivelse skaber deres egen nødvendighed.

Landskampsnationalisme

Og skulle nogen alligevel rynke kritisk på brynene, skulle nogen alligevel betvivle rumfartens faktiske velmenende, almene godgørelse, så har vi altså Astro-Andreas og mediernes logrende velvillighed til at bidrage massivt til at smække et sympatisk, tillidsvækkende og genkendeligt ansigt på teknologiens og forskningens monsterprojekt. Iklædt landsholdstrøje, med ulastelig sideskilning og et uskyldsrent Colgate-smil og omkranset af

en flyvende hoptimist, sin smukke hustru og sin tårevædede mor udgør Astro-Andreas en trojansk roligan, der medbringende åndelig sovemedicin bryder ud af skærmen lige igennem al refleksion og kritiske forbehold og lige ind i vores hjerner. Astro-Andreas er så god, så dygtig og så rigtig, at det kun kan være godt og vigtigt - det, der kommer ud af rumfærden. Hans mor er så genkendeligt og åbenhjerteligt moderlig, at vi alle suser med på den raket, der flyver fra hendes skød. Og hans hustru er så yndefuld eftertænsom, at vi med hende kan føle os fuldstændig dækket ind på samtlige etiske og moralske parametre. Og endelig vendes hele herligheden altså i fuld fed landskampsnationalisme af såvel Astro-Andreas selv som af stort set samtlige medier. En kampagnestrategi, som inhyller rumfærden i Sommer 92-stemning og stolthed. Og en kampagnestrategi, hvis effektivitet statsledere med rumambitioner altid har været bevidste om, inklusive selveste John F. Kennedy, da han i 1962 overfor en kæmpe forsamling på Rice Stadium i Houston vrængede "We choose to go to the moon".

Godt kørt rundt i den nationalistiske flødekande mister man evnen til at gennemskue sin egen lige gyldige rolle som andet end skatteyder, stemmebidrager og klaphat. Allerede delvist lullet i søvn i Astro-Andreas' trygge og kærlige familieskød gattes den sidste teknologikritiske rynke på brynene ud i et mageligt smil. Og i tryk forvisning om, at når Astro-Andreas er god, er alting godt (after all, guns don't kill), deler vi hans danmarksbillede på Facebook med et stort, hengivent "Wow!"

"Skulle nogen alligevel betvivle rumfartens faktiske velmenende, almene godgørelse, så har vi altså Astro-Andreas og mediernes logrende velvillighed til at bidrage massivt til at smække et sympatisk, tillidsvækkende og genkendeligt ansigt på teknologiens og forskningens monsterprojekt."